

VOLITVE

Jutri, v nedeljo 12. marca, bomo vsi volili v svojih krajevnih skupnostih člane delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, medtem ko so v četrtek, 9. t.m., opravili volitve vsi neposredni proizvajalci po temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih.

Letošnje volitve delegatov in delegacij potekajo pod geslom „Delamo, ustvarjamo, odločamo“ in predstavljajo pravzaprav vrh in zaključek obsežnih in daljših predvolilnih priprav, ko je bilo prvič v naši zgodovini evidentiranih in kandidiranih, to lahko rečemo, da milijone delovnih ljudi in občanov. Priča smo bili doslej še nevideni, resnično vseljudeški parlamentarni razpravi, ki je bila široka tako po množici novih evidentiranih kandidatov kot po izbiri zares vseh tistih najboljših in najodgovornejših delegatov in delegacij, ki bodo znali zastopati, tolmačiti in zagovarjati tako interese svojih sredin kot interese širše družbene skupnosti za dejansko uresničevanje dogovorov in sporazumov, ki naj naš družbeni razvoj bogatijo in poganjajo naprej.

Z volitvami delegatov in delegacij se zdaj v celoti uresničuje tista naša temeljna misel in namera, da prehaja odločanje naravnost na tiste, ki delajo in ustvarjajo, to je na temeljne organizacije združenega dela in krajevne skupnosti.

In kako bo z volitvami v nedeljo, 12. marca? V krajevnih skupnostih bodo volišča odprta najmanj od sedmih zjutraj do 19. ure za volitve članov delegacij za skupščine družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti in glasovanje o izvolitvi delegatov v družbenopolitični zbor občinske skupščine. Oblikovanje več delegacij za skupščine interesnih skupnosti zahteva več časa za glasovanje, zato so se v mnogih krajevnih skupnostih, za razliko od prejšnjih volitev, odločili za oblikovanje več volišč, ki zajemajo manjše število volilnih upravičencev.

Za volitve je torej vse pripravljeno in nobenega dvoma ni, da bo udeležba občanov na njih množična in številna. Vse dosedanje priprave na volitve kažejo, da smo le-te dobro in uspešno pripravili, na seznamih delegacij smo kandidirali po široki demokratični razpravi in evidentiranju zares vse tiste kandidate, ki bodo nedvomno kot člani delegacij opravičili tako zaupanje svojih volilcev kot tudi uspešno zastopali v prihodnje svoje volilce, da bodo zares neposredno odločali o vsem, kar hočemo in si želimo.

Zatorej vsi na volitve v nedeljo, 12. marca!

D.Ž.

6. ZUNANJE-TRGOVINSKA KONFERENCA

MILIJARDA DOLARJEV IZVOZA DO LETA 1983

Iskrina zunanje-trgovinska konferenca v Portorožu je opozorila na nujnost še večje izvozne usmeritve na zunanje tržišče — Izvoz ni pomemben le zaradi pridobivanja deviz, pač pa tudi zato, da lahko svoje znanje in delo primerjamo s tujim — Iskra bo morala svoje izvozne naloge bolj preusmeriti na izvoz izdelkov višje kompleksnosti in večjega deleža znanja—Konferenca v Portorožu ponovno opozorila na že znane notranje probleme: poslovno nedisciplino, slabo kakovost itd. — Izredna organizacija portoroške konference.

Portoroški hotel Metropol je bil prve tri marčevske dni gostitelj tradicionalne, tokrat že šeste Iskrine zunanje-trgovinske konference. Tega pomembnega srečanja so se udeležili predstavniki vseh Iskrinih delovnih organizacij in sestavljene organizacije, zunanjetrgovinski strokovnjaki Iskre Commerce, ki delujejo v domovini ter v predstavništvih in podjetjih v tujini. Na konferenci so bili tudi ugledni gostje iz Slovenskega izvršnega sveta, gospodarske zbornice, republiške samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino in Ljubljanske banke — Jernej Jan, Andrej Verbič, Anton Slapernik, Rudolf Babič, Boris Zidarič in drugi.

Osnovni cilj konference je bil oceniti dosedanje izvozne in uvozne rezultate Iskrinih delovnih organizacij, proučiti možnosti za povečanje izvoza ter trasirati pot za uresničitev srednjeročnih zunanjetrgovinskih obveznosti do leta 1980 ter pot za doseg načrtovane milijarde dolarjev izvoza v obdobju do leta 1983.

Konferenco je odprl in vodil direktor področja za marketing SOZD Iskra Anton Stipanič. Spregovoril je o ciljih in pomenu tega srečanja ter dal velik poudarek prav nujnosti še večje Iskrine usmeritve na zunanje tržišče. Za njim je prvi spregovoril podpredsednik gospodarske zbornice Slovenije Rudolf Babič. Ena najizrazitejših misli iz njegovega referata je bila vsekakor ta, da so „le pridne roke premalo“, kar velja še zlasti za elektronsko industrijo zaradi izredno kratke življenjske dobe njenih izdelkov. „Elektroindustrija in elektronika vsekakor sodita med vrhunske tehnologije naše civilizacije hkrati pa tudi med najbolj prodorne, saj sta postali sinonim razvoja in razvitosti, uspešnosti pa tudi neodvisnosti. Iskra je na tem področju dosegla že precej, čeprav so pred njo še velike naloge. Vsi ti uspehi so še toliko bolj vidni, če upoštevamo, da jih je dosegla v borih treh desetletjih“, je poudaril podpredsednik Babič ter opozoril, da je vedno (Nadaljevanje na 5. strani)

Milijarda dolarjev dosegljiva

Generalni direktor Združenega podjetja Iskra Jože Hujs je o pomenu te konference za zunanjetrgovinsko dejavnost in njen izvoz dejal: „Običajno smo imeli zunanjetrgovinske konference vsaki dve leti. Letos smo jo izjemno imeli ponovno zato, ker je letošnje leto, leto 1978 kar zadeva Iskrin izvoz prelomno leto in sicer iz več vidikov: prvič, letošnje leto je srednje leto v srednjeročnem planu, po katerem naj bi izvozili v petih letih 500 mio dolarjev. Zato je tudi dosedanje aritmetično poprečje 100 mio dolarjev logično. Rezultat prvih dveh let je bil dober, saj smo z njim opravičili plan 100 mio dolarjev izvoza letos. V drugem smislu pa je leto prelomno, tudi zato, ker moramo v tem letu pospešeno zastaviti napore za prestrukturiranje asortimana našega izvoza v smeri povečevanja finalnih

izdelkov, naprav ter sistemov, pri čemer smo — regionalno predvideno — prestrukturiranje izvoza s srednjeročnim planom že z lanskim letom uresničili. In tretjič je leto 1978 prelomno tudi zato, ker je zaradi sistema drsnega planiranja od nas terjalo, da že pogledamo čez okvire sedanjih dobe srednjeročnega plana.

Rezultat takega analitičnega pogleda pa je ugotovitev, da obstajajo realne možnosti in tudi potrebe, da Iskra 500 mio dolarjev izvoza v petih letih v naslednjih treh letih podvoji, torej zaokroži naš izvoz v dobi 1976/83 na okroglo milijardo dolarjev. Vse to, seveda, zahteva natančnejši delovni dogovor in mislim, da smo ga v Portorožu tudi uspešno opravili. In kako bomo vse to dosegli?

Ključ za izpolnitev takih planov je končno samo eden: to so kadri. Ne samo kadri v zunanji trgovini — seveda tudi ti — ampak nedvomno predvsem kadri na tehničnotehnoloških področjih, kadri v razvoju, tehnologiji, designu in kot izvršni del vsega tega — kadri v investicijah, proizvodnji in prodaji. To je povedano seveda zelo poenostavljeno, vendar je taka shema edino resnična in veljavna.

Mak

Udeleženke letošnjega srečanja žensk med referatom in programom. Zapis o srečanju objavljamo na 3. in 4. strani.

Razen predstavnikov Iskra Commerce so se konference v Portorožu udeležili tudi številni vodilni delavci TOZD, DO in SOZD Iskra.

VOLITVE DO 10. APRILA

RAZPIS VOLITEV V DELAVSKI SVET ISKRA IN ODBOR ZA SAMOUPRAVNI NADZOR SOZD ISKRA

- 1) Skupščina SOZD ISKRA razpisuje volitve delegatov v
 - delavski svet SOZD ISKRA in
 - odbor za samoupravni nadzor SOZD ISKRA

Delegat v oba organa izvolijo delavci po volilnih enotah, katere predstavljajo v SOZD združene delovne organizacije in delovni skupnosti skupnih služb SOZD, opravljene pa morajo biti najpozneje do 10. aprila 1978 po postopku, kakor ga določajo samoupravni splošni akti volilnih enot in v skladu z določili Zakona o volitvah in odpoklicu organov upravljanja in o imenovanju poslovnih organov v organizacijah združenega dela (Ur. list SRS št. 23/77).

- 2) Delavski svet SOZD ISKRA se izvoli na način, kakor je določen v 65. členu Samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD ISKRA in šteje skupno 50 delegatov, ki jih izvolijo delavci v volilnih enotah po naslednjem ključu:

Volilna enota:	Število delavcev:	Število delegatov:
— ISKRA Telekomunikacije, Kranj	10.585	2 + 10 = 12
— ISKRA Avtoelektrika, Nova Gorica	2.891	2 + 2 = 4
— ISKRA Elementi, Ljubljana	3.022	2 + 3 = 5
— ISKRA Široka potrošnja, Šk. Loka	3.112	2 + 3 = 5
— ISKRA Avtomatika, Ljubljana	2.951	2 + 2 = 4
— ISKRA Kondenzatorji, Semič	1.310	2 + 1 = 3
— ISKRA Baterije Zmaj	446	2
— ISKRA Commerce, Ljubljana	1.822	2 + 1 = 3
— ISKRA IPDM Ljubljana	124	2
— ISKRA CAOP Ljubljana	43	2
— ISKRA INVEST SERVIS, Ljubljana	248	2
— ISKRA Šolski center, Kranj	59	2
— ISKRA Skupne službe, Ljubljana	116	2
— ISKRA GLASILO	5	2
Skupaj		50

- 3) Odbor za samoupravni nadzor SOZD se izvoli na način, določen v 83. čl. samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD in šteje skupno 22 delegatov, ki jih izvolijo delavci v volilnih enotah po naslednjem ključu:

Volilna enota:	Število delegatov
ISKRA Telekomunikacije, Kranj	2
ISKRA Avtoelektrika, Nova Gorica	2
ISKRA Elementi, Ljubljana	2
ISKRA Široka potrošnja, Šk. Loka	2
ISKRA Avtomatika, Ljubljana	2
ISKRA Kondenzatorji, Semič	2
ISKRA Baterije Zmaj	1
ISKRA Commerce, Ljubljana	2
ISKRA IPDM	2
ISKRA CAOP	1
ISKRA Invest servis	1
ISKRA Šolski center	1
ISKRA Skupne službe	1
ISKRA Glasilo	1

skupaj: 22

- 4) Skupščina je imenovala volilno komisijo SOZD v naslednji sestavi:

- predsednik: Jože Oblak (Iskra Commerce)
- namestnik predsednika: Alojz Kleindinst (Avtomatika, Lj.)
- tajnik: Mitja Ančik (DSSS SOZD Iskra)
- namestnik tajnika: Jasto Marcon (DSSS SOZD Iskra)
- član: Marina Glavan (DSSS SOZD Iskra)
- namestnik člana: Zvezdana Kompare (Iskra Commerce)

Komisija ima nalogo, da na podlagi poročil volilnih komisij volilnih enot ugotovi izid volitev v delavski svet in Odbor za samoupravni nadzor, izda izvoljenim kandidatom potrdilo o izvolitvi in poroča o izidu volitev na zasedanju DS SOZD oz. na prvi seji Odbora za samoupravni nadzor.

- 5) Volilne komisije volilnih enot morajo dostaviti volilni komisiji SOZD (sekretariat skupščine) zapisnike o izidu volitev delegatov v DS SOZD in Odbor za samoupravni delavski nadzor SOZD v treh dneh po opravljenih volitvah.

- 6) Prvo zasedanje novoizvoljenega delavskega sveta SOZD skliče in vodi do njegovega konstituiranja, dosednji predsednik Skupščine SOZD. Prvo sejo novoizvoljenega odbora za samoupravni nadzor pa skliče in vodi do njegovega konstituiranja dosednji predsednik odbora — vse v 15 dneh od dneva ugotovitve izida volitev.

SVOBODNA MENJAVA DELA

V obdobju med obema kongresoma smo si komunisti prizadevali za uresničevanje kongresnih sklepov, o tem, da lahko samo delavci z usklajevanjem svojih potreb in interesov neposredne in na podlagi svobodne menjave dela v okviru samoupravnih interesnih skupnosti ter ob upoštevanju materialnih možnosti in načel vzajemnosti in solidarosti zagotavljajo pogoje za hitrejšo rast osebne in družbene produktivnosti dela ter za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb po zdravju, socialni varnosti in kulturi ter vzgoji in izobraževanju.

Da bi pospešili razvijanje svobodne menjave dela med uporabniki in izvajalci storitev družbenih dejavnosti, smo si komunisti prizadevali, da si delavci v organizacijah združenega dela družbenih dejavnosti zagotavljajo dohodek s hitrejšim uveljavljanjem svobodne menjave dela, skladno z obsegom in kakovostjo svojega delovnega prispevka k ustvarjanju in povečevanju nove vrednosti v materialni proizvodnji, družbene produktivnosti dela ter k razvoju družbe kot celote.

Komunisti smo se pri uveljavljanju take usmeritve zavzemali za celovito uveljavljanje svobodne menjave dela. Dosegli smo pomemben napredek pri samoupravnem opredeljevanju osnov in meril za oblikovanje in družbenoekonomsko vrednotenje programov družbenih dejavnosti in pri samoupravnem oblikovanju enotnih programov za posamezna področja družbenih dejavnosti. Ti zagotavljajo uresničevanje ustavnih in zakonskih pravic občanov v okviru celotne republike in oblikovanje meril za določanje obsega vzajemnosti in solidarnosti med delavci pri uresničevanju teh pravic. Samoupravni sporazumi, oblikovani po sprejetju družbenih planov o temeljnih planov družbenih dejavnosti, so omogočili, da smo dosegli večjo stopnjo samoupravne povezanosti med uporabniki in izvajalci preko soočanja vseh njihovih potreb z resničnimi materialnimi možnostmi in uveljavljanja vzajemne odgovornosti delavcev za skladen razvoj.

V samoupravno sporazumevanje in odločanje o programih in za njihovo uresničevanje potrebnega dela dohodka se je neposredno vključevalo vedno večje število delavcev temeljnih organizacij združenega dela in občanov v krajevnih skupnostih. V družbeni praksi se tako postopoma ustvarjajo pogoji za hitrejšo razvijanje, poglobljanje in dograjevanje sistema sporazumevanja in dogovarjanja in samoupravnega načrtovanja kot osnove za hitrejšo uveljavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v svobodni menjavi dela.

Doseženi uspehi se izražajo predvsem v zavestnem spoznavanju vzajemne povezanosti in soodvisnosti delavcev, manj pa v konkretnem spreminjanju odnosov. Težave pri uresničevanju novih odnosov dajejo oporo nosilec zahtev po ohranjanju dosedanjih odnosov in vračanju k proračunskemu oziroma zakonskemu financiranju ter s tem k ohranjanju odtujenja dela dohodka delavcem temeljnih organizacij združenega dela. V praksi se to izraža v poskusih programiranja in usklajevanja potreb ter možnosti mimo delavcev v združenem delu, v kopičenju vpliva v strokovnih službah samoupravnih interesnih skupnosti in nepriljubljenosti za ustvarjalno delo pri oblikovanju strokovnih podlag in rešitev za uveljavljanje svobodne menjave dela v praksi.

Skladno z določili zakona o združenem delu tudi delavci v delovnih skupnostih, ki opravljajo strokovna, upravna, pomožna in podobna dela v organizacijah združenega dela in v samoupravnih organizacijah in skupnostih, v določeni meri že pridobivajo dohodek na podlagi osnov in meril, ki uveljavljajo nekatere prvne svobodne menjave dela. V večini organizacij združenega dela se je ta proces šele začel. Pri spreminjanju teh odnosov ne gre le za svobodno menjavo dela kot načine zagotavljanja prihodka delavcev delovnih skupnosti, temveč je od uresničevanja takega položaja delavcev v delovnih skupnostih neposredno odvisno tudi hitrejšo spreminjanje družbenoekonomskega položaja in vloge delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela. Neustrezna samoupravna organiziranost in družbenoekonomski položaj delavcev, ki opravljajo dela skupnega pomena za delavce temeljnih organizacij združenega dela od dejanskega odločanja o pogojih, sredstvih in rezultatih lastnega dela. Zato je bil odnos med delavci temeljnih organizacij združenega dela ter delavci skupnih služb nenehno v središču pozornosti in aktivnosti zveze komunistov in drugih organiziranih subjektivnih sil. Zakorenjenost hierarhičnih odnosov in nepovezanost rezultatov dela delavcev skupnih služb s prisvojenim delom dohodka delavcev temeljnih organizacij združenega dela je v mnogih okoljih še vedno ovira za uveljavljanje samoupravnih odnosov na podlagi svobodne menjave dela.

D. Ž.

Mladinska pohodna enota

Mladi v Iskri smo si z letošnjim delovnim načrtom naložili bolj aktivno ohranjanje in oživljanje revolucionarne tradicije NOV, saj je to ena izmed naših prvih nalog mladih. Mladinska pohodna enota, naj bi bila le ena od konkretnih akcij, ki nam bodo pomagale oživljati našo slavno preteklost, iz katere mi mladi črpamo energijo za vedno nove napore pri razvoju naše samoupravne socialistične družbe.

Ker se mladi zaposleni v SOZD Iskra zavedamo, da je naš kolektiv zrasel iz skromnih začetkov partizanskih delavnic, smo imeli željo, da naša enota nosi ime ene od enot katere so bile formirane v teh delavnicah. Dogovorili smo se pritegniti k tej akciji tudi mlade iz kolektivov, ki so imeli enake, ali podobne kali svojih začetkov in razvoja. K sodelovanju smo povabili mlade iz RTV in PTT, ki so se z veseljem odzvali. Za izbor imena naše enote smo prosili organizacijo ZB Iskre, ki je predlagala ime „Odred partizanskih delavnic 99 d“.

Organizacijsko ho odred sestavljen iz treh bataljonov in sicer bataljona Iskra, RTV in PTT. Naš bataljon bo imel v začetku štiri čete, ki bodo osnovane v Ljubljani, Kranju, Semiču in Novi Gorici. Za formiranje čet so zadolženi KS ZSM po delovnih orga-

nizacijah, vendar bodo morali vključevati v pohodno enoto mlade iz vseh TOZD, ki se nahajajo na določenem področju.

Zdaj formiramo štabe odreda, bataljonov in čet, ko pa bomo zaključili s snovanjem vodstev pohodnih enot, bomo takoj prešli h konkretnim organizacijskim prijemom pri organiziranju čet, to je osnovnih enot odreda. Čete bodo morale biti osnovane najkasneje do 15. aprila tako, da bomo imeli konstituiranje mladinskega pohodnega odreda ob kakšnem datumu, pomembnem iz NOV.

Osnovne organizacije bodo morale vzpostaviti tudi kriterije za izbiro mladih pohodnikov. V MPO bodo sodelovali le najaktivnejši in najboljši mladinci, katerim bo sodelovanje na pohodih čast in nagrada. Narediti bomo morali tudi program dela pohodne enote, pri čemer bomo sodelovali vsi člani ZSM v navedenih organizacijah, seveda pa bomo k sodelovanju povabili tudi borce.

Mladi smo prepričani, da bo ta akcija uspela in, da bomo s tem okrepili vezi med mlado generacijo in borci, saj jih bomo vabili na vse naše akcije. Tako bi se vezi krepile in izročilo naše revolucije bi neposredno prenašali na mlado generacijo. A.C.

BREZ ROKAVIC ZA KVALITETO

Čeprav je bil dolga leta železna avtoriteta in poln izkušenj, se je tov. Milan Železnik v trenutku, ko odhaja v pokoj v posebnem pogovoru za naš list izkazal kot zelo blag in ljubezniv sobesednik, ki pa se, seveda, ostrini besed ni mogel odreči, ko je šlo znova za to, za kar se je vse življenje potegoval — za kvaliteto proizvodnje.

Ali se vam po tolikih letih dela v Iskri zdi prav, da odhajate v pokoj, ali ne? Bi še delali kar naprej ali si želite počitka? Čemu se boste sedaj posvetili?

„Po tolikih letih se človek tudi izrabljuje. Pri mojih letih človek nima več toliko elana, kot pred 25 leti. Človek se pač iztroši. Zato pa po drugi strani tudi leta dajo svoje dobro. Znanje je bilo tedaj, ko smo mi začeli, nižje, imeli smo tudi manj izkušenj. Danes imamo več prakse. Zato človek marsikaj lažje rešuje, kot tedaj. Toda opomba na iztrošenje se mi zdi kar pravilna; človek se po preteku svojega obdobja z odgovornih delovnih mest mora umakniti. Seveda pa s tem nisem rekel, da mora zato popolnoma prekiniti delo in tega tudi sam ne nameravam. Ker sem bil tri četrtine svojega delovanja operativec, me operativni posli vedno bolj mikajo — veliko manj so me privlačili pisarniški, ki sem jih moral opravljati v zadnjih sedmih letih — zato se takemu delu nameravam tudi v pokojniškem stažu ponovno približati. Z eno izmed delovnih organizacij sem že sklenil dogovor o sodelovanju v njihovi konkretni problematiki. Gre za proizvodnjo po posebnem naročilu z višjo kakovostno stopnjo za zelo zahtevnega kupca, ki je pripravljen za tako proizvodnjo prispevati tudi določena materialna sredstva. Moja naloga je, da se sredstva res v ta namen in s takim rezultatom porabijo: da res pridemo do izdelkov z višjo kvaliteto.“

Ali je že samo delo, sleherni delo, ki je dobro in vestno opravljeno, kvaliteta? Kako gledate na to vprašanje vi, kako drugi, kakšna je danes praksa? Če je stanje slabo, oz. slabše, zakaj?

„Res je, vsako dobro opravljeno delo je kvaliteta — vendar to ne velja v celoti. Seveda pa mora vsako tako delo biti — tudi kot sestavni del kompleksa — prav tako usmerjeno in planirano, da lahko odigra svojo vlogo v okviru širše kvalitete. To svojo trditve bi ponazoril s primerom: delavec lahko svoje delo za strojem odlično opravi. Vendar je to sestavni del izdelka, ki je po svoji vsebini, obliki, velikosti, delovanja in ostalih karakteristik zastarel. To se pri nas dogaja. Prav o takih problemih sem tudi spregovoril na pravkaršnji zunanjetrgovinski konferenci v Portorožu. Je že tako: vprašanja kvalitete so vse premlajši. Na tapeti, prekmalu smo zadovoljni z doseženimi rezultati. Ko proizvodnja teče, ne poskrbimo za to, da bi, ko bo proizvodnja minila, uvedli nekaj novega. Tako ostajamo praznih rok in čas nam pregazi. Ko nastopi praznina, brž na hitro izvedemo nekaj novega, nedognanega, od rok do ust. Medtem pa, seveda, še teče stara proizvodnja, ki jo kupec slabo sprejema — lahko bi skoraj rekli, da se artikel prostituira.“

S katerimi mehanizmi in odločitvami bi morali z vso obstoječo, odlično zakonodajo o združenem delu — delu res dati pravo vrednost?

„Imamo najrazličnejše zakone, npr. Zakon o standardizaciji, Zakon o prometu blaga in storitev s tujino, Zakon o merah in merilih, Zakon o blagovnem prometu (SRS), Uredba o delu VKKP, Uredba o proizvodih, ki smejo v promet samo, če so opremljeni s garancijskim listom in tehničnimi navodili. Vsi ti predpisi imajo res zelo regulativen značaj. Najbrž res ni mogoče urediti vsega po enem kopitu, vendar bi nekaj več efekta le lahko izvlekli iz njih. Če bi imeli, kakor zahteva zakon, za posamezne zadolžene odgovorne konkretne osebe, bi stvari teklo boljše.“

Pokazalo bi se, da zakon ni nujno istoveten z zahtevami drugih zakonov, kar pa ni bistveno, kajti vse bi se moralo interno urejati s konsekvencami. Brez tega najbrž ne bo šlo! V našem sporazumu o kakovosti so te stvari dobro postavljene, vsklajene z zahtevami zakona.

Kaj je za vas, kot dolgoletnega tehničnega direktorja in direktorja kvalitete, še posebej tehnično in poslovno

Milan Železnik.

— kvaliteta? Kako ste organizirali in vodili prizadevanja in vzdrževanja kvalitete v Iskri — Rekli smo vzdrževanje in zvišanje. Kaj je težje? Ali je dovolj kvalitete vzdrževati zaradi standardnega zaupanja potrošnikov, ali je treba vedno skrbeti za izboljševanje kvalitete, se pravi za nove standarde? Ali kvaliteta lahko zastara?

„Pod pojmom kvalitete v glavnem razumemo dve fazi: tehnični in poslovni del. V tehnični del spada lastnost proizvoda ali storitve, pod poslovnim delom pa obravnavamo kupca, solidnost, roke, dostop, obliko, vsebino in obdelavo ponudbe. Ne eno ne drugo pri nas ni na višku. Omembe vredna se mi zdi pripomba tov. Verbiča, ko je menil, da je na prvem mestu v našem zunanjetrgovinskem poslovanju treba popraviti dostop do kupca in obravnavanje kupca. Tudi sam lahko poudarim, da to velja tudi za izvoz. Naše predstavnike v tujini je dostikrat sram glede na to kako obravnavamo želje kupcev.“

Vendar bi se sedajle rajši ustavil pri tehničnih karakteristikah, ki jih spet delim na dva dela: na kakovost projekta in na kakovost izdelave. Pod kakovostjo projekta mislim na odločitev, kakšen bo izdelek, katerim zahtevam bo ustrezal, kakšna bo njegova glavna značilnost, bo velik ali majhen, sploh kakšen bo po tehnični vsebini, ne da bi seveda zanemarjali tudi vprašanje cene. Pod kakovostjo izdelave pa razumem delo, ki ga doprinese naš delavec, ko dela na izdelku. Delavec lahko dober ali slab projekt dobro ali slabo izdela... Oba deleža pa sta sestavni del kvalitete, ki jo kupec zahteva. Sem pa spada še ena kategorija, ki jo doslej nismo omenili, je pa zahtevana kategorija, namreč: izdelek mora zadržati iste kvalitete tudi po določenem času uporabe. Mislim, da smo tu skoraj na dnu. Seveda obstajajo tudi naprave za izračune in za ugotavljanje kakovosti. Tako napravo za zanesljivost izvedbe, imamo v Iskri v oddelku prof. Franca Mlakarja. Vendar se, žal, s tem nima časa nihče ukvarjati...

Nasploh pa je z vzdrževanjem preizkušenih norm povezan način in disciplina dela.

Če pa govorimo o višji kakovosti, pa moramo nujno spregovoriti še o poznavanju tehnike jutrišnjega dne na tem področju. Zato moramo biti na tekočem o novitetah. Znati moramo tudi presoditi, ali bo tak nov proizvod za nas ustrezen, ali ne. To dilemo dokončno reši šele trg. Toda tisti, ki trg študira, mora to znati prognozirati. Karakteristika kakovosti združena z novimi tehnikami in tehnologijami pomeni riziko. Potemtakem manjše tveganje investirati v študije nove kvalitete. Toda tudi tu smo na zelo nizki ravni. Na vprašanje, če kvaliteta zastara, tako vsekakor moram odgovoriti z da. Da se to ne bi dogajalo, bi morale biti vse organizacije na straži in spremljati razvoj doma in v tujini. V določenem trenutku je treba nadomestiti staro z novim, kar se pri nas včasih tudi zgodi, vendar vse premlajši, saj se pogosto zadovoljimo s tem, da dosedanja proizvodnja teče in se pri tem pustimo prehiteti.

Ali se kaže danes v kvaliteti borba v vsaki tovarni posebej, ali v širšem krogu panoge, republike ali zveze npr. preko organov Zvezne gospodarske zbornice? Katere manifestacije in pobude so bile doslej najbolj koristne in kaj bi še bilo treba storiti?

V tovarni to čutijo in povečini so obnašajo oportunistično. Če je treba spreminjati, skušajo potem storiti tudi to, vendar pa redkeje storijo to v naprej neradi. Navadno morajo pasti od drugod pripomba, ki sproži akcijo, ta pa zaradi nenadnosti seveda ne more biti organizirana in ostaja fragmentarna. V branžah sicer imajo ljudi, ki imajo bližji stik s prodajo, vendar je njihova vloga kot direktivna organizacije preveč medla, v učinku nezaznavna. Zdi se mi, da se v tem pogledu tudi preveč obnašajo kolektivisti, ki odločajo o vsem. Potrebni bili samoupravni sporazumi, ki ne zadevali samo branže in TOZD ampak tudi SOZD. S podpisom takih sporazumov bi se delegirale posamezne pristojnosti na različne ravni.

Sestanke, kot je zunanjetrgovinska konferenca zato tudi toliko bolj pozdravljam, saj se tu sestanejo ljudje, ki jih je drugače zbrati zelo težko. Še posebej kadar gre za vprašanje kakovosti. Nema lokrat imam občutek, da se s kvaliteto ukvarjajo samo tisti, ki imajo neposredno kontrolo kvalitete. Tako gledajo na problem ljudje, ki so obremenjeni s staro miselnostjo, poskušajo se s kvaliteto ustvarja na delovnem pultu, ne pa pri marsikaterih skupnih odločitvah. Nekaj uspešnih sestankov smo imeli predstavniki panog in TOZD, ki posredno zadevajo vprašanje kakovosti. Koristen je bil tudi sestanek s strokovnjaki, ki spremljajo podatke. Ustvariti želimo sistem, ki bi dajal sproti podatke stroških kakovosti. Takega enotnega sistema za sedaj še nikjer ni, vendar pa bi bil potreben.

Vsako leto imamo tudi republiško in zvezna zborovanja organizacij za kakovost. Zbornice pa imajo svoj odbor za kakovost. Vse ima gotovo dobre rezultate, toda, koliko od tega lahko izkoristijo tovarne, ne vem. Vem le, da pri nas, v Iskri, od tega veliko haska ni bilo, ker se takih sestankov udeležujejo le člani služb, ki skrbijo za kontrolo v klasičnem smislu, ki pa nimajo organizacijske moči, da bi prenašali sklepe v organizacijo. Takih sestankov bi se zato morali udeleževati predvsem direktorji!

Kateri izdelek Iskre se vam konkretno zdi res kvaliteten, tak, da ga brez strahu lahko pomerimo z vsakim tovrstnim izdelkom v svetu?

Taki izdelki so števeci, čeprav so tudi tam še napake. Tako napako smo naprimer lani našli pri dobavi v Avstralijo, vendar smo jo nato odpravili. Govorimo lahko še o relejih in TELE, tudi o diodah iz Trbovelj. Morda so nekoliko manj enakomerno dobri izdelki Avtoelektrike. Kar nekaj je dobrih vendar so posamezni, zato ne moremo govoriti o celotnem TOZD, branži, kaj šele o Iskrinem asortimanu.

Velika pomoč pri kvaliteti je bila zahtevnost posebnih kupcev — to smo občutili brez dvoma v obratih, kjer delam za vojsko. Kar pa zadeva izdelke široke potrošnje pa ne bi rad veliko govoril — morda bi bil preoster, morda pa bi koga preveč užalil, čeprav ne bi rekel, da so prav vsi izdelki pod kritiko.

Kako ocenjujete odnos med količino in kvaliteto? Ali je kvaliteta nujno v nasprotnem sorazmerju z velikim številom serijske proizvodnje?

„Nikakor! Ampak za vsako količino, ki je bistveno večja npr. 100.000 milijonov proizvodov se tudi tehnologija spreminja. Toda projektna osnova mora biti vodilo.“

Kakšno kvaliteto zlasti terja današnji čas?

„Današnji čas terja veliko zanesljivost izdelka v pogledu funkcionalnosti. Zahteva se lastnost izdelkov, ki je za isto ceno boljša od konkurence. Oblika ni na zadnjem mestu. Izdelek mora biti lep, na pogled lahek in majhen... Upoštevanje teh zahtev terja stalno pozornost. Danes se izenčuje kvaliteta sestavnih delov z elementi profesionalne in široke potrošnje elektronike.“ Sicer pa je tov. Železnik sklenil: „Morda sem bil nekoliko kritičen, toda tak sem vedno bil do ko kritičen, toda tak sem vedno bil do dela drugih. Če je tika realna, čeprav včasih huda, lahko samo pomaga.“

Mara Ovsenik

GLOBLJE V SAMOUPRAVNO DOGAJANJE

Kot vsako leto, je tudi letos organiziral sindikat Iskre delovno proslavo dneva žena. Intimno delovno srečanje je bilo v menzi naše poslovne hiše v Ljubljani v četrtek, 2. marca. Udeležile so se ga po dve predstavnici iz vsake TOZD in delovnih skupnosti.

Sindikat je povabil najboljše delavke, ki so tudi na družbeno-političnem področju pokazale veliko mero zavzetosti.

Proslave so se poleg zastopnic TOZD udeležile tudi Olga Vrabčič, predsednica Sveta za vprašanja družbenega in ekonomskega položaja žensk pri RK SZDL, Anka Tominšek, republiška podsekretarka sekretariata za delo pri Izvršnem svetu SRS in Aleksandra Gorup, namestnik družbenega pravobranilca samoupravljanja mesta Ljubljane.

Iskro pa so zastopali predsednik sindikata ZP Jože Čebela, Irena Grabar, predsednica Odbora za družbeno aktivnost žensk pri IO sindikata SOZD Iskra, direktor za stike z javnostjo Boštjan Barborič in drugi.

Že pri vratih so dekleta pripela kolegicam nageljne.

tivni premiki. Danes je vključenih v zdravstveno zaščito, ki se izvaja s pogodbenim razmerjem z zdravstvenimi organizacijami in TOZD:

- 80 % v splošno zdravstveno zaščito
- 65 % v zobozdravstveno zaščito
- 25 % v preventivno zaščito
- 10 % v organizirano ginekološko zaščito, kar je povsem premalo.

Nova zakonodaja in samoupravni sporazumi, ki urejajo

Anka Tominšek: Urejeno varstvo pri delu je porok zdravja in večje storilnosti.

področje zaštite materinstva, so omogočili boljše obravnavanje vprašanja zaštite materinstva. Pri tem je pomembno ločiti zaščito matere in ne vedno žene.

V Iskri je trenutno vključenih v otroško varstvo okoli 25 % otrok, kar ni zadovoljiv odstotek. V zadnjem času je prišlo do več akcij združevanja sredstev za izgradnjo vzgojno-varstvenih zavodov, kjer bodo vključeni otroci Iskrinih delavcev (Nova Gorica, Semič, PPC v Ljubljani). Verjetno pa bo potrebno iskati rešitve v tej smeri tudi v prihodnje in to predvsem z dogovarjanjem znotraj KS, kjer se nahajajo naše TOZD.

Da je res, da smo na področju načrtne kadrovske politike povsem zatajili, potrjuje dejstvo, da imamo od 2295 študentov samo 289 žensk. Še vedno ohranjamo miselnost o ženskih poklicih. Ženske študiramo predvsem na družbenopolitičnih fakultetah in na ekonomiji, na tehniških šolah pa le izjemno. Zato bo potrebna intenzivnejša akcija za pridobivanje študentk v tehniške poklice. Še bolj zaskrbljujoči pa so podatki o izobraževanju zaposlenih žena. Dogovorili smo se, da bomo politično vztrajali na tem, da nobena delavka ne bo odšla v pokoj nekvalificirana, vendar podatki v letih 1976—1977 kažejo zelo neugodno sliko.

Za prekvalifikacijo se je 1976—1977 izobraževalo le 5 delavk, za interno prekvalifikacijo pa 82 delavk.

Večina TOZD ima še vedno kadrovske funkcije organizirano zgolj kot administrativno dejavnost in le redke TOZD so se znotraj DO uspele dogovoriti za boljše organiziranje kadrovske službe, ki bi vključevale tudi potrebne strokovnjake (sociologe, psihologe).

Pa tudi tam, kjer te strokovnjake imajo, le izjemno zadovoljujejo vsem potrebam. Očitno nam skrbi za človeka še ni uspelo spraviti na primerno raven, kar se odraža tudi v počasnem realiziranju programov na področju družbenega standarda, ki se uresničujejo poleg tega še povečini stihijsko, brez potrebnih strokovnih analiz.

V bodoče ne more biti dovolj, da se bomo o teh temah pogovarjali le v mesecu marcu. Vse leto naj nas vodi ena sama misel, boriti se za boljši jutri, boriti se z idejami na poti v socializem.

Ob zaključku svojega prispevka ob srečanju Iskrinih delavk mi dovolite, da vsem zaželim čim več uspeha pri delu in reševanju konkretnih problemov.

Referat je požel buren aplavz. Po izvajanjih Irena Grabarjeve je pozdravila delavke Iskre tudi Olga Vrabčičeva in navezala na referat nekaj misli: Gotovo je za žene, zaposlene v Iskri, veliko zadoščenje uspeh, ki so ga dosegle v preteklem letu in se je lepo pokazal v številkah, navedenih v poročilu. Vendar, je dejala, da jo moti, da se Odbor za družbeno aktivnost žensk preveč ukvarja z vprašanji, ki so pravzaprav vprašanja družine, družbe in združenega dela. Več naj bi se posvetile specifičnim vprašanjem žensk.

Še vedno se pojavljajo tipični primeri razlikovanja: moška in ženska dela, ženski in moški

Irena Grabarjeva med podajanjem referata.

poklici, nižje vrednotenje ženskega dela in druga. Žene morajo z dodatnim izobraževanjem, "pa ne na kuharskih tečajih" pridobiti znanje, ker le to jim bo zagotovilo politično in ekonomsko potrditev. Poleg tega se morajo ženske bolj zavzeti za sodelovanje TOZD in krajevnih skupnosti in na tej relaciji rešiti vprašanja otroškega varstva, gospodinjstskih potreb in druge infrastrukture, ki naj ženam olajša delo in zagotovi boljši položaj.

Tudi Anka Tominškova je pozdravila žene na proslavi in

(Nadaljevanje na 4. strani)

Študentski oktet je zapel o borbi in delu.

Olga Vrabčič: Znanje je naše zmogljivo orožje.

Vidni pa so tudi že pozitivni premiki.

Kljub velikemu napredku lahko ugotovljamo, da zane-

DUŠAN ŽELJEZNOV

(34)

TITO V ISKRI

Tudi Ljudska pravica je poročala o tem dogodku, sicer malce drugače od Slovenskega poročevalca, vendar precej podobno. Tako je izšel v Ljudski pravici v torek, 25. maja 1955 na drugi strani pod naslovom „Čestitka predsedniku Titu“ krajši članek ob tem dogodku, v katerem je med drugim zapisano:

„... Potem ko se je predsednik republike zahvalil za čestitke, je v kratkem nagovoru orisal položaj v svetu in se dotaknil težav, na katere zadevamo pri vsakdanjem delu. Na koncu je poudaril velik napredek, ki smo ga dosegli po zaslugi naših delovnih kolektivov in izročil priske pozdrave vsemu jugoslovanskemu ljudstvu.“

O tem Titovem nagovoru nam je Niko Žumer v nadaljevanju svoje pripovedi povedal naslednje:

„Tito nam je vsem zbranim govoril kake pol ure. Govoril je o dosežkih naše zunanje politike, ki je vse napade In-formbiroja premagala in bil očitno zelo vesel takratnega političnega položaja.“

(Vsekakor je tu umestna naša pripomba: Titovo zadovoljstvo je vsekakor izviralo tudi iz zelo bližnjih zunanje-političnih dogodkov, kajti že naslednjega dne, v četrtek, 26. maja je prispela v Beograd na obisk sovjetska partijskodržavna delegacija pod vodstvom Hruščova in Bulganina, katere takratna izjava pomeni priznanje in potrditev naše pravilne poti v socializem in odpora zoper Stalina in njegov Informbiro).

„Tito je v drugem delu svojega nagovora zbranim,“ je nadaljeval Niko Žumer, „posvetil tudi naši notranji politiki, predvsem gospodarstvu, dotaknil pa se je tudi jugoslovanske industrije in njene nadaljne izgradnje.“

Med sprejemom je tovariš Tito pripravil udeležencem majhno zakusko, med njo pa se je s posameznimi člani delegacij pogovarjal zelo sproščeno, stvarno in poznavalsko. Naj ob tej priložnosti še povem, kdo so bili takrat člani delegacije Niko iz Železnikov: konstruktor malega elektromotorja in elektromagneta, za katerega je bila načrtovana proizvodnja v novi tovarni Drago Perkon, sekretar Zveze komunistov v podjetju Franc Fajfar in jaz.

Nato so vse povablence popeljali k recepciji, kjer je prišlo tudi do neposrednega stika s tovarišem Titom in izročanjem daril.

Ko smo predsedniku Titu opisali darilo, to je elektromagnet, priključen na mali elektromotor, je Tito najprej, potem ko smo mu razložili, kako naša naprava deluje, vprašal, če ta stvar sploh dela. Nato pa je dejal:

„Ali mi lahko s tem prižgete cigareto?“

Povedali smo mu, da naša naprava deluje brezhibno in da je produkt njenega vrtenja plamen. Tovariš Tito je bil koj za to, naj napravo preizkusimo na kraju samem. Napravo smo priključili v najbližjo vtičnico, tako napravili stik in mu z magnetno iskro prižgali cigareto. Tito je s svojim značilnim nasmehom potem potegnil prve dime iz cigarete, ki je tičala v njegovem značilnem ustniku.

Nato je sledil kratek pogovor naše delegacije z njim. Vprašal nas je:

„Odkod pa ste pravzaprav prišli?“

Na to vprašanje sem mu odgovoril:

„Mi smo iz Selške doline, to je, če bivate na Bledu, na južni strani Jelovice, tam, kjer so tudi Dražgoše.“

GLOBLJE V SAMOUPRAVNO DOGAJANJE

(Nadaljevanje s 3. strani)

dodala, da je Zakon o združenem delu lepo rešil dve vprašanji, ki ju je treba tudi v praksi uresničiti: prvo je zagotovljeno dodatno izobraževanje, ki bo ženam dalo teoretično podlago za njihovo delo in drugo je ureditev varstva pri delu, ki bo ženam zagotovilo zdrave delovne pogoje in tako posredno tudi dvignilo storilnost in materialno osnovo žena.

Po tem delovnem delu proslave pa so zapeli fantje Študentskega okteta. Zdonela

je borbena in delovna pesem. Vmes so z recitacijami mladinci iz PPC povedali nekaj globokih misli o naših materah in ženah, kot jih znajo povedati le pesniki v trenutkih navdiha. Proslava je izvenela resno, globoko in doživeto v delovnem in kulturnem delu.

Po proslavi so žene sedle h k prigrizku in nastala je vse-spolšna debata. Srečale so se znanke z najrazličnejših koncev Slovenije, ki se redko srečajo. Nova poznanstva so nastajala in Iskrina velika družina je bogatejša za še nekaj novih izkušenj in znanstev.

FY

Praznični razgovor v prazničnem vzdušju

Pogled na polno dvorano predstavnic "nežnega spola" iz vseh delovnih organizacij ZP Iskra je bil enkrat. Rdeči nageljni v gumbnicah, nasmejani obrazi, sproščeno počutje kljub prepletu s kopico problemov. Tak je bil splošni vtis letošnjega tradicionalnega, že tretjega srečanja žensk ob prazniku dneva žena — 8. marcu.

Tega srečanja so se nekatere udeležile prvič, nekatere pa že tretjič. Zanimalo nas je, kaj menijo o takem srečanju, je koristno, da se enkrat letno pogovorijo o problemih in da si izmenjajo mnenja in izkušnje.

SMILJA ČERGAN, zaposlena v kadrovski službi v IEZE.

"Ob tej priliki bi rada pohvalila vse organizatorje tega srečanja, ki je po mojem mnenju zelo koristno. Prav prijetno nam postane, ko se lahko na tak dan, kot je danes, dobimo predstavnice iz vse Iskre in se pogovorimo o našem preteklem in nadaljnjem delu. Žal pa še vedno ugotavljamo, da so ponekod žene še vedno zapostavljene in da imajo svoje pravice le na papirju. Z borbo nas vseh bomo tudi v tem pogledu uspeli."

FRANCKA BLAZNIK — Široka potrošnja TOZD — Elektromotorji Železniki.

"Zaposlena sem kot kontrolorka na tekočem traku, na tem srečanju pa sem prvič. Vsekakor se mi zdi zelo primerno, da se vsaj enkrat letno dobimo na takem srečanju in se pogovorimo ter postavimo cilje, ki bodo v prid zaposleni ženi in materi. V naši TOZD je velik problem z dvoizmenskim delom, ker ni takih delovnih mest, kjer bi bile ženske zaposlene le v dopoldanskem izmenju. To je prisotno predvsem pri materah, ki nimajo urejenega otroškega varstva."

MARA BELTRAM — Iskra Commerce, TOZD — Servis.

"Letos sem drugič na tem srečanju, ki se mi zdi plodno in koristno. To je pravi trenutek, da pregledamo rezultate zadanih nalog s prejšnjega srečanja, koliko se uresničujejo in kje smo s cilji, ki smo jih začrtali. Ti cilji so predvsem razbremenitev zaposlene žene, ureditev družbene prehrane, celodnevna šola, otroško varstvo, itd. Le tako bo imela žena večje možnosti uveljavitve v okolju, kjer živi in dela."

IVI POTOČNIK, Elektromehanika Kranj, TOZD TEA.

"Zaposlena sem v navijalnici relejev, na tem srečanju pa sem prvič. Že sedaj lahko ugotovim, kako zelo pomemben in koristen je tak sestanek, saj si prav tu izmenjamo mnenja in postavimo cilje za boljše počutje zaposlenih žena. Tu sem kot predstavnica mladih in lahko povem, da v naši TOZD sicer deluje precej žensk v raznih samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah, lahko pa bi jih bilo še več, le da bi se znebile občutka, da niso zmožne za delovanje na teh področjih."

NADA PAVLOVIČ — STRES — Delovna skupnost skupnih služb — služba za KTD.

"Zaposlena sem kot administrativni referent, sicer pa sem predsednica sindikalne organizacije v KTD in INDOK. Na tem srečanju žensk sem prvič in že prve moje ugotovitve so zelo pozitivne, le to bi rada pripomnila, da bi se vse tisto, kar smo tukaj slišale in pripomnile, res sprovedlo in uresničilo. Vendar tega ne bomo zmogle me same, za uresničitev teh ciljev se morajo zavzeti samoupravni organi."

SILVA BUH, Široka potrošnja TOZD TV Iskra Pržan.

"Zaposlena sem kot kontrolorka na tekočem traku, na takem skupu kot je današnji, pa sem prvič. Mislim, da je tako srečanje zelo pomembno, nikakor pa ne sme ostati le pri izrečenih besedah. Sklepi in stališča se morajo res uresničiti ter stanje, o katerem je bilo govora, izboljšati."

Predvsem je pomembno, da smo dali poseben poudarek izobraževanju žensk v političnem krogu, saj vedno znova ugotavljamo, da je vse premalo sodelavk v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah."

ANICA LASIČ — Avtoelektrika Nova Gorica, TOZD — Tovarna generatorjev in elektronike.

"Zelo sem bila vesela, da sem bila izbrana za ta sestanek, saj sem se ga udeležila letos prvič. To je pomenilo zame tudi majhno priznanje za moje 17-letno delo v Iskri. Taka srečanja se mi zdijo zelo primerna, saj je prav to pravi trenutek, da se seznanimo s stanjem in da pregledamo, kaj se je obrnilo na bolje v preteklem letu. Žal pogrešam taka srečanja v občinskem merilu, kjer bi lahko prav tako obravnavale tiste probleme, ki so specifični za novogoriško občino."

Marko Rakušček

V petek popoldan je 50 delavk vzgojno varstvenega zavoda Nova Gorica obiskalo Iskro Avtoelektriko v okviru praznovanja dneva žena — 8. marca. Komisija za družbeno aktivnost žena v Avtoelektriki jim je po prisrčni dobrodošlici razkazala delovne prostore ter jih v daljšem razgovoru seznanila s položajem žensk v Iskri in s samoupravno organiziranostjo tega 3000 članskega kolektiva. Predstavnice zavoda so povedale, da je preko 20 % predšolskih otrok zaposlenih staršev v Avtoelektriki prav v varstvu teh pridnih žensk in da jim celih osem ur nadomešča mamico.

V zahvalo za prisrčen sprejem so podarile delavke zavoda izredno lepo izdelana praktična dela malčkov, dogovorile pa so se za še poglubljenije sodelovanje.

Na posnetku: Delavke vzgojno-varstvenega zavoda Nova Gorica na dvorišču novogoriške Iskre.

INDUSTRIJA AVTOELEKTRIČNIH IZDELKOV

Seminar za nove člane ZK

Te dni poteka v novogoriški Avtoelektriki seminar za novosprejetе člane Zveze komunistov iz delovnih organizacij Cimos — Proizvodnja avtomobilov Šempeter pri Gorici in Iskra Avtoelektrika — člani iz dvoriščnih TOZD in skupnih služb. Seminar bo trajal 12 dni, slušatelji, ki jih je skupno 40, PA SE BODO SEZNANILI S SEDMIMI TEMATSKIMI TEMAMI! Predavatelji teh tem so znani družbeno-politični delavci novogoriške občine, novosprejetim članom ZK pa so predavali o temeljnem obdobju in značilnosti boja za socializem do II. svetovne vojne, narodnoosvobodilni boj in socialistična revolucija v Jugoslaviji od 1941—1945, razvoj jugoslovanske revolucije po NOB, Zveza komunistov in ljudska obramba ter družbena samozaščita, sedanji

večino, mesto dogovora komunistov za akcije, demokratični centralizem, idejna in akcijska enotnost, kritika in samokritika, idejna diferenciacija in soočenje argumentov ter večinsko odločanje kot proces stalnega doseganja enotnosti ter dogmatizem in oportunitizem kot dve skrajni nasprotji demokratičnega centralizma.

Zaradi aktualne teme, kot je sedanji trenutek jugoslovanske socialistične revolucije, so se predavatelji dotaknili tudi ciljev in temeljne smeri ekonomske politike in ekonomskega razvoja naše domovine od leta 1976 do 1980 ter politike družbenoekonomskega razvoja Jugoslavije v letošnjem letu. V nadaljevanju so se seznanili z vsebino zakona o združenem delu z zdravstveno in socialno politiko in

Novo sprejeti člani ZK Avtoelektrike med seminarjem.

trenutek jugoslovanske socialistične revolucije in naloge komunistov, ustvarjanje razmer za svobodno združitev proizvajalcev, ustvarjanje razmer za svobodno združitev proizvajalcev, vsebina sedanjega obdobja socialistične revolucije v Jugoslaviji, premagovanje razrednih in družbenih protislovij, ki izvirajo iz temeljnih značilnosti proizvodnih sil, delitve in narave dela z bojem za združevanje dela in sredstev, dela s sredstvi, ki so privatna last občanov in različne oblike njihovega postopnega vključevanja v sistem združenega dela.

Udeleženci so se seznanili tudi s svobodno menjavo dela — samoupravno povezovanje gospodarskih in družbenih dejavnosti, načrtovanje v socialističnem samoupravnem gospodarstvu, odprtost jugoslovanskega gospodarstva in njegov položaj v mednarodni delitvi dela.

Ker sovpada seminar v priprave na slovenski in jugoslovanski kongres ZK, so slušatelji obravnavali tudi aktualne naloge komunistov pri uresničevanju sklepov X. in 7. kongresa in priprave na oba kongresa, pozornost so posvetili tudi idejni, akcijski in kadrovski krepitvi ZKJ, boju za delavsko

humanizacijo odnosov med spoloma, o družbenih razmerah in nalogah pri nadaljnjem podružbljanju družine, o razvijanju delegatskih odnosov kot oblike uresničevanja oblasti delovnih ljudi, o mednarodnem položaju in zunanji politiki Jugoslavije ter informacijo o aktualnih družbenoekonomskih in političnih razmerah v občini Nova Gorica. Izkušnje, ki jih je pridobil občinski komite ZK Nova Gorica preteklih letih, so bile povod za organizacijo tega seminarja, ki je izredno pomemben in dvojne koristi. Taka oblika usposabljanja se odraža predvsem pri delu samoupravnih organih in krajevnih skupnostih. Tisti pa, ki se ob delu dopolnilno izobražujejo, bodo pridom uporabili pridobljeno znanje pri splošnih predmetih strokovnega usposabljanja.

Ob zaključku seminarja bodo imeli slušatelji pismeno preverjanje znanja ter razgovor o ovrednotenju uspešnosti seminarja.

Marko Rakušček

TOZD AET TOLMIN

Kandidacijske konference

Po večmesečnih pripravah in razpravah v družbenopolitičnih organizacijah in v samoupravnih delovnih skupinah so bili evidentirani kandidati za delegate za marčne volitve v skupščino DOPS in SIS. Prav tako pa so bili tudi evidentirani kandidati za samoupravne organe TOZD.

Na prvi kandidacijski konferenci 16. 2. 1978 so nato razpravljali po delegatih za skupščino DPS in SIS, na drugi kandidacijski konferenci dne 27. 2. 1978 pa so obravnavali kandidata za samoupravne organe TOZD.

Obe konferenci sta si bili edini priložnosti oceniti delo sedanjih delegatov in sicer, da so le-ti premalo angažirani v svoji vlogi. Premalo je bilo sodelovanja s samoupravnimi delovnimi skupinami in s tem udeležbe najširšega kroga samoupravljalcev pri odločanju.

Konferenci sta tudi izrazili kritiko samoupravnim delovnim skupinam, ki se niso dovolj angažirale pri evidentiranju kandidatov. Na tem mestu je treba pohvaliti samoupravno delovno skupino montaže, ki je svojo nalogo opravila res vestno in pravočasno.

A. Zorjan

6. ZUNANJE-TRGOVINSKA KONFERENCA

(Nadaljevanje s 1. strani)

likost in pomembnost Iskre v Sloveniji tolikšna, da je od njenega poslovanja v mnogočem odvisna vsa naša družba. Po pozdravnem govoru predstavnika Ljubljanske banke — ta je spregovoril zlasti o uspešnem sodelovanju med Iskro in to denarno ustanovo — je udeležence pozdravil in zaželel konferenci obilo uspeha predsednik slovenske SIS EOT Anton Slapernik. Obširno se je dotaknil zlasti zunanje-trgovinske problematike.

V nadaljevanju prvega dne konference je spregovoril tudi generalni direktor SOZD Iskra Jože Hujs. Uvodoma je seznanil udeležence s splošnim gospodarskim položajem v Iskri, pri čemer je največ pozornosti namenil prav proizvodnim in prodajnim uspehom ter produktivnosti. Obširno se je dotaknil dohodkovne problematike, saj sta nam splošna in skupna poraba pobrali veliko denarja, kot je dejal. Generalni direktor je obširno spregovoril tudi o inovacijski dejavnosti ter investicijskih načrtih v tako imenovani Iskri prednostni dejavnosti kot sta mikroelektronika in računalništvo.

Nadalje je udeležence seznanil z nedavnim kakovostnim premikom v sodelovanju med Iskro in El Niš, podpisom samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Iskra, dotaknil pa se je tudi kakovosti Iskrinih izdelkov ter v zvezi s tem opozoril, da smo prav na tem področju pogosto neaktivni, ne-disciplinirani in nesposobni.

Generalni direktor je komentiral tudi poročilo o izvoznih in uvoznih dejavnosti, ki ga je za zunanjetrgovinsko organizacijo pripravila delovna organizacija Iskra Commerce. Dokument je ocenil kot izredno dober, hkrati pa opozoril, da smo številne sklepe o nujnosti večje zunanjetrgovinske usmeritve — predvsem izvoza — sprejeli že na konferenci na Otočcu, leto pozneje pa smo jih na konferenci v Postojni tudi potrdili. „V Iskri dobro vemo, kaj je treba narediti, toda, žal, tega ne storimo. Dobri prognostiki smo, toda delamo drugače. Sklepi s Otočca so dobri, samo uresničiti jih je treba,“ je v uvodnem ekspoziju poudaril generalni direktor Jože Hujs.

Na dnevnem redu dopoldanskega dela prvega dne konference so bili nato glavni referat konference in trije koreferati, v katerih so Jože Štajer, Ilija Medič, Karel Paušer in Mitja Tavčar razčlenili Iskrino zunanjetrgovinsko aktivnost na štiri področja: izvozne rezultate in prihodnje usmeritve, ekonomsko-tehnično učinkovitost izvoza, uvozne probleme in devizne vezave ter problematiko zastopstev.

Glavni referat je pripravil in posredoval udeležencem zunanjetrgovinski svetovalec v Iskri Commerce Jože Štajer. Najprej se je dotaknil izvoznih uspehov Iskre Commerce v minulem letu, ko je delavcem te Iskrine tržne organizacije skupnega pomena uspelo izvoziti za 27 % več izdelkov kot leto prej, uvoz pa se je povečal za 19 %, kar je Iskrinim delovnim organizacijam omogočilo nemoten proizvodni proces.

V nadaljevanju je menil, da bi bili lahko ti rezultati še mnogo boljši, posebno na zahodnem tržišču, če nas ne bi pestili nekateri notranji problemi; ponudbo in prodajo na tuja tržišča so zavirali pomanjkanje blagovnih fondov, delna zastarelost obstoječega izvoznega programa in, pogosto, tudi nekonkurenčne cene. V zvezi s tem je Jože Štajer poudaril, da smo že na konferenci na Otočcu in v Postojni sprejeli potrebne sklepe, vendar nam vseh teh problemov še vedno ni uspelo v celoti premestiti, „saj imamo, kot vse kaže, le premalo moči in poleta ter aktivnosti“.

Podobno kot generalni direktor je tudi on opozoril, da Iskrinim zunanjetrgovinskim delavcem niso potrebni nobeni novi bistveni sklepi, kajti kar je treba le dogovoriti s Otočcem in iz Postojne, sklic posvetovanja v Portorožu pa je zato tudi odraz ugotovitve, da potrebujemo ponovno razčlenitev problemov ter na tej osnovi podkrepitev in obnovitev že sprejetih nalog, sklepov in obvez.

Jože Štajer se je v nadaljevanju referata ustavil pri izdelkih, ki so že nekaj let nosilci našega izvoza in bodo tudi ostali v srednjeročnem obdobju. Pri tem je zaskrbljujoče to, da še vedno ni nobenih večjih znamenj o inovacijskih in tehnoloških posegih v ta program, torej o posegih, ki bi zagotavljali kakšne bistvene spremembe. Navedel je tudi ugotovitev, da je

lanska konferenca v Postojni napovedala okoli 140 novih ali izboljšanih izdelkov, vendar pa je mnogo teh sklepov ostalo le na papirju.

Kritično je ocenil tudi nihanje kakovosti Iskrinih izdelkov, v nadaljevanju pa je obširno govoril o višjih oblikah ekonomskih odnosov med Iskro in tujimi partnerji. Dotaknil se je še Iskrinih izvoznih tržišč, pri čemer je poudaril, da moramo tako na razvitem zahodu kot v deželah SEV ali pa v deželah tretjega sveta bolj pospešeno in bolj poglobljeno obdelovati tržišče. K bolj agresivnemu Iskrinemu nastopu na tujih tržiščih je vsekakor v največjo pomoč naša zunanjetrgovinska mreža. Le-ta je v minulem letu zadovoljivo izpolnila svoje obveznosti, zboljšala poslovno povezavo s Iskrinimi delovnimi organizacijami, vendar pa obojestranski pretok informacij še vedno ni zadovoljiv.

Med problematiko naše aktivnosti na tujih tržiščih je tov. Štajer uvrstil tudi še vedno ne povsem ustrezno propagandno dejavnost, nujnost ustanovitve stalnega glasnika Iskre na tujih tržiščih in, med drugim, nujnost hitrejši preusmeritve izvoza od sedanjih elementov in podsestavov na izvoz končnih izdelkov z višjo stopnjo predelave, naprav, podsistemov ter ce-

Portoroški hotel Metropol je bil tri dni gostitelj Iskrinih zunanjetrgovinskih delavcev in številnih gostov.

lovitih sistemov. Še posebej je poudaril pereč problem kadrov zaradi že obstoječega pomanjkanja izkušenih zunanjetrgovinskih strokovnjakov, kar bo še bolj občutno ob prehodu na izvoz izdelkov višje kompleksnosti. Menil je, da bomo morali v Iskri nameniti pravočasni vzgoji kadrov izredno veliko pozornosti.

Jože Štajer je v svojem glavnem referatu namenil veliko pozornosti tudi načrtom in ocenam izvoza v letošnjem letu, srednjeročni izvorni usmeritvi do leta 1980 ter željam, da bi do vključno leta 1983 Iskra izvozila v tujino za milijardo dolarjev izdelkov.

„Sto milijonov dolarjev izvoza v tem letu je za Iskro dosegljiva naloga. Plan izvoza Iskre je letos za 20 % večji kot lani. Letna povečava za petino je prav tista stopnja, ki jo potrebujemo tudi v zadnjih dveh letih srednjeročnega obdobja, da bi dosegli kumulativno vrednost pol milijarde izvoza,“ je dejal Iskrin zunanjetrgovinski svetovalec.

V tej zvezi se je dotaknil dosežkov in izvoznih načrtov v obdobju 1976–1980. Izrazil je prepričanje, da nam bo ob prizadevnosti vseh v Iskri, tako v proizvodnih kot v prodajni organizaciji, tudi vnaprej uspelo uresničiti zastavljene cilje. Le-ti so, kot je znano, v prihodnjem letu 116 milijonov dolarjev, v letu 1980 pa približno 145 milijonov dolarjev izvoza.

Kot smo že omenili se je Jože Štajer dosti časa zadržal prav pri pomenu Iskrine zunanjetrgovinske mreže. Omenil je, da števila naših zunanjetrgovinskih firm letos ne bomo povečali, skoraj gotovo pa bomo odprli predstavništvo za ZT menjavo s Skandinavijo. V letošnjem letu bo preko naših firm ali ob njihovem sodelovanju dosegla vrednost prodaje na tuja tržišča že več kot 38 milijonov dolarjev, če pa k tej vrednosti dodamo še vrednost poslov naših predstavništev (33 milijonov dolarjev) lahko ugotovimo, da Iskra Commerce prodaja kar 90 % svojega izvoza preko svoje zunanjetrgovinske mreže. Pomen te mreže je torej jasen.

Njegovemu referatu so sledili trije koreferati — glavnega direktorja Iskre Commerce Ilije Mediča o izvozu in gospodarski uspešnosti, Karla Paušerja o uvoznih problematiki in deviznih vezavah ter Mitje Tavčarja o problematiki zastopstev. (Izvelečke teh govorov bomo objavili zaradi obilice materiala v prihodnji številki Iskre).

Popoldanski del prvega dne zunanjetrgovinske konference se je nadaljeval s poročili o Iskrinih izvoznih in uvoznih možnostih v zahodni Evropi, severni Ameriki, deželah SEV, državah tretjega sveta in neuvrčenih deželah, ter z govorom o problematiki Iskrinih proizvodnih organizacij v tujini. Gradivo za ta poročila so podali Ljuben Artič, Ivo Bogoev, Edo Sonnenwald, Andrej Pardubsky, Janez Žepič in Peter Mihelič.

Popoldanskega dne konference se je udeležil tudi predsednik Gospodarske zbornice Slovenije Andrej Verbič. V pozdravnem govoru je izredno ugodno ocenil predhodno kritičnost govorov in referatov Iskrinih predstavnikov, hkrati pa je opozoril, da se lahko Iskra upravičeno pohvali s številnimi uspehi na različnih izvoznih-uvoznih področjih. Poudaril je zlasti velik pomen Iskrine mreže v tujini, „katera pa ni izrednega pomena samo za Iskro, pač pa za vso Slovenijo.“

Tudi Andrej Verbič se je dotaknil številnih problemov, ki pestijo naše gospodarstvo. Pri tem je navedel nič kaj pohvalen podatek, da kar 80 % kupcev v tujini ni zadovoljnih z zunanjetrgovinskim poslovanjem jugoslovanskih delovnih organizacij. Krivci za

to so zlasti poslovna (ne) disciplina, slaba kakovost in še kaj. Najhuje pri tem je to, da smo se na tak odnos do tujih kupcev v Jugoslaviji že kar „navadili“. Prav zato bi morali končno le ustanoviti tako imenovani kodeks poslovnih ljudi, potrebno pa bi bilo tudi častno sodišče, „kajti sicer nam bodo nekateri še naprej jemali ugled v tujini ter blatili Jugoslavijo.“

Med tem splošnim pregledom Portoroške zunanjetrgovinske konference — o njej bomo še, dosti obširneje pisali v prihodnjih številkah našega glasila — naj na kratko preletimo tudi drugi dan tega srečanja. Prvi govornik v dopoldanskem nadaljevanju je bil do nedavni direktor področja za kakovost SOZD ISKRA Milan Železnik. Izredno kritično je spregovoril o odnosu nekaterih do kakovosti Iskrinih izdelkov. Poudaril je, da glede kakovosti capljamo za razvitim svetom ter da bomo težko dosegli načrtovano milijardo izvoza, če se bomo tako obnašali. Obširno je spregovoril o tako imenovanem integralnem zagotavljanju kakovosti, v nadaljevanju pa se je vprašal, kje je ključ za drugačen pristop do kakovosti v Iskri. Po njegovem mnenju, bi morali biti direktorji temeljnih in delovnih organizacij neposredno zadolženi za skrb nad kakovostjo.

O kakovosti je spregovoril tudi Lotar Kozina, za njim pa je imel direktor področja za inovacije Miloš Kobe referat o izvozu in tehniškem napredku Iskre. V njem je podal oceno trenutnega tehnično tehnološkega stanja Iskrinih proizvodnih programov, oceno dosedanjih prizadevanj za njihovo tehnološko posodobitev, od koder izhajajo tudi perspektive za večjo izvozno sposobnost naših izdelkov v smeri višjih kompleksnosti in večjega deleža znanja. V svojem izredno zanimivem referatu je direktor Kobe med drugim poudaril, da v Iskri ne smemo razvijati nobene izdelka in sistema, če ne bo tehnično in tehnološko sposoben tudi za izvoz.

Druga dne zunanjetrgovinske konference se je zasedanja udeležil tudi član slovenskega izvršnega sveta in predsednik republiškega komiteja za ekonomske odnose s tujino Jernej Jan. Najprej je spregovoril o zunanjetrgovinskih gibanjih, zlasti pa o problemih, ki so se pojavljali v minulem (Nadaljevanje na 6. strani)

Sklepi

6. ZUNANJE-TRGOVINSKE KONFERENCE ISKRE

PORTOROŽ, MAREC 1978

1. UVODNE UGOTOVITVE

Potrditev sklepov dosedanjih konferenc

Konferenca je obravnavala sklepe prejšnjih zunanjetrgovinskih konferenc Iskre, zlasti 4. konference leta 1975 v Otočcu in 5. konference leta 1977. v Postojni ter ugotovila, da so osnovne poteze teh sklepov, ki so jih potrdili samoupravni organi Iskre, vključno Skupščina SOZD Iskra in, ki so medtem dobili veljaven odraz v načrtih in izvedbi ter načrtov v DO Iskre, v celoti veljavne in jih zato 6. konferenca usvaja in ne ponavlja v svojih sklepih.

Prelomnica v zunanji trgovini Iskre

Konferenca ugotavlja, da je Iskra v zadnjih petih letih za 3-krat povečala izvoz, da bo leta 1978 prvič preseгла v izvozu 100 milijonov dolarjev in, da postaja stvarna izvršitev srednjeročnega načrta za izvoz 500 milijonov dolarjev v petletnem obdobju 1976 — 1980, kar je ob uravnoteženi zunanji trgovinski bilanci Iskre edinstven uspeh v jugoslovanskem merilu.

Iskra bo v naslednjih treh letih (1981 — 1983) izvozila še nadaljnjih 500 milijonov dolarjev, kar pomeni v celotnem obravnavanem obdobju skupen Iskrin izvoz 1 milijardo dolarjev.

S tem je Iskra tudi dosegla kakovostno prelomnico, ki terja bistveno prilagoditev organizacije, kadrov in delovnih metod.

Tržna in mednarodna usmeritev Iskre

Konferenca je po podrobni obdelavi dejavnosti Iskre na mednarodnem trgu ugotovila, da je nenehna, široka in poglobljena konfrontacija z zakonitostmi in razmerami na tem trgu globoko preobrazila miselnost najširšega kroga delavcev v Iskri ter povzročila dokončen prodor tržne in mednarodne usmeritve Iskre.

Ovrednotenje vpliva mednarodnega trga

Konferenca je na temelju analiz ugotovila, da dosežena razvojna stopnja že omogoča kakovostno ovrednotenje učinkov vključevanja Iskre v mednarodni trg, ki pozitivno vpliva na gospodarjenje, rast in perspektivo DO Iskre, sorazmerno stopnjo tega vključevanja, kakor tudi dviga raven inovacij in tehniškega napredka.

Družbena akcija za usmerjanje in spodbujanje dejavnosti Iskre na mednarodnem trgu

Konferenca ugotavlja, da je doseganje in preseganje dolgoročnih, srednjeročnih in kratkoročnih načrtov v nastopanju na mednarodnem trgu neizbežen in temeljen pogoj za nadaljno rast, uspešnost in perspektivo vsake OZD v Iskri.

Posebej zato konferenca pozdravlja pobudo družbeno političnih organizacij v Iskri za izvečbo vrste posebnih in trajnih družbeno političnih akcij, ki naj poudarijo družbeni pomen dejavnosti Iskre na mednarodnem trgu, jih primerno spodbujajo in zaostrijo kolektivno in posebej osebno odgovornost za pomanjkljivosti pri izvajanju te dejavnosti.

Osnova in uveljavitev sklepov konference

Konferenca je skušala v svojem delu dajati konkretni obravnavi in sklepom prednost pred splošnimi ugotovitvami. Konferenca predlaga samoupravnim organom in vodstvom OZD v Iskri, naj sklepe te konference obdelajo in dopolnijo. Zatem naj sklepe te konfe-

rence obravnava, dopolni in odobri Skupščina SOZD Iskra.

2. IZPOLNJEVANJE SREDNJEROČNEGA NAČRTA ISKRE O NASTOPU NA MEDNARODNEM TRGU

IZVOZ

Iskra je v obdobju 1972—1977 povečala obseg izvoza od 27,5 na 80,4 milijone dolarjev, kar je 2,9-krat ali povprečno 24 % letno. Do leta 1980 naj bi izvoz zrasel na 138 milijonov dolarjev ali povprečno za 20 % letno, kar bi zagotovilo izpolnitev srednjeročnega načrta — 500 milijonov dolarjev izvoza v obdobju 1976—1980.

Srednjeročni načrt izvoza terja povečevanje deleža izvoza v dežele v razvoju in dežele članice SEV na po 25 %. Dosežki Iskre:

Leto	Zahod %	SEV %	DVR %
1975	55	29	16
1977	50	23	27
1980	50	25	25

(sr. načrt)

Iskra torej že leta 1978 presega cilje srednjeročnega načrta glede regionalne usmeritve izvoza.

Srednjeročni načrt terja povečevanje deleža izdelkov z višjo stopnjo obdelave in elektronskih izdelkov v izvozu Iskre. Leta 1978 bo izvoz izdelkov na temelju najnovejših tehnologij v Iskri (elektronska telefonija in elektrooptika) dosegel še skoraj 20 % celotnega izvoza, izvoz vseh elektronskih izdelkov pa okrog 30 % vsega izvoza. Z usmerjenimi naložbami in naporji je srednjeročni načrt mogoče izpolniti tudi glede asortimana.

UVOZ

Konferenca ugotavlja, da bo Iskra tudi v naslednjem obdobju kot doslej, obdržala pozitivno devizno bilanco. Da pa bi se ta bilanca še izboljševala, predlaga konferenca, naj bi letna rast uvoza ostajala za polovico nižja od letne rasti izvoza (v odstotkih).

Udeležba uvoza iz dežel članic SEV naj bi v letu 1978 dosegla 15 %, do leta 1980 pa naj bi se povzpela na 20 %, za kar so realne možnosti.

V asortimanski strukturi uvoza mora še naprej padati uvoz izdelkov na račun čistega repromateriala in surovin, uvoz izdelkov z višjo stopnjo predelave je treba zmanjševati in ga dopuščati le v začetnih stopnjah osvajanja novih programov. Pri uvozu opreme je treba voditi selektivno politiko in dajati prednost programom, ki omogočajo Iskri vzporeden razvoj z industrijami v razvitih deželah ter programom, ki izdatneje omogoča prodor na mednarodni trg.

Sprememba blagovnih režimov

Vsi predlogi in zahteve za spremembo blagovnih režimov izvoza in uvoza, ki jih industrije Iskre v okviru svojih grupacij ali po drugi poti zahtevajo z namenom, da se zaščiti določena domača proizvodnja, morajo biti predhodno vsklajeni znotraj Iskre s porabniki istovrstnih proizvodov in sicer v okviru Iskra Commerce Zunanji trg.

Poslovna orientiranost uvoza

— Odločanje o izboru dobaviteljev mora vse bolj prehajati na nosilce poslov v uvozu, saj bo le tako možno doseči potrebno elastičnost, da vršimo nakupe na tistih trgih, ki zaradi valutnih in drugih ekonomskih razlogov predstavljajo v določenem trenutku najprimernejši izbor. Neobhod-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Sklepi

(Nadaljevanje s 5. strani)

no izhodišče za takšno poslovno dejavnost in orientiranost pa je ustrezno in pravočasno planiranje nabav proizvodnih organizacij in to tako asortimansko kot po dinamiki potreb.

— Povezovanje izvoza z uvozom in enoten zunanjetrgovinski nastop napram velikim tujim partnerjem je permanentna naloga celotne zunanje trgovine.

Na vseh pomembnejših področjih je treba čimprej uvesti sistem dveh ali treh dobaviteljev na iste materiale ali izdelke, seveda ob enotnih tehniških in kakovostnih kriterijih. Uvoz ima dolžnost in pravico, da predlaga nakup pri tistem dobavitelju, ki najbolj ustreza Iskri poslovni usmeritvi.

Zastopanje tujih tvrdk — Iskra Standard

Konferenca ugotavlja, da postaja zastopniška dejavnost ob letni prodaji okrog 30 milijonov dolarjev izdelkov zastopanih tvrdk na jugoslovanski trg, pomemben dejavnik v odnosih med Iskro in 32 velikimi tujimi tvrdkami, kakor tudi v nastopu Iskre na domačem trgu.

S sprejemom in uveljavitvijo načel o industrijskem zastopništvu in branžnem usmerjanju zastopniške dejavnosti preko delovnih skupin za usmerjanje, je zagotovljena skladnost delovanja Zastopstev z interesi DO Iskre. Iskra je uveljavila delitev dela in dohodka med Zastopstvi in DO Iskre že znatno pred splošno družbeno akcijo v tej smeri.

Zastopstva so samo leta 1977 dejavno sodelovala v 13 večjih projektih za vzpostavitev višjih oblik sodelovanja (kooperacije, skupne naložbe) med DO Iskre in tujimi tvrdkami, zagotovila obsežen pretok informacij in pospeševala izvoz.

Informacija o Iskri v tujini

Konferenca ugotavlja, da je informiranost Iskrine mreže v tujini, Iskrinih kupcev in tuje javnosti o dogajanjih v Iskri še nezadostna in se omejuje na sejemske nastope in izdajanje prospektov in letnega poročila.

Iskra Commerce naj zato čimprej izdela srednjeročni načrt informiranja o Iskri v tujini ter ga vskladi z DO Iskre. Načrt naj zajame vse oblike in poti informiranja, vključno začetek izdajanja periodične publikacije o Iskri za tujino (Iskra News).

Srednjeročni načrt Iskre in širša družbena skupnost

Iskra z izvajanjem zunanje trgovinske menjave ohranja in bistveno stopnjuje avantgardno vlogo v jugoslovanskem in slovenskem gospodarstvu. Izvoz Iskre je 9% slovenskega izvoza, uvoz Iskre pa le 5% slovenskega uvoza.

Rast izvoza Iskre (22%) je skoraj 3-krat višji od rasti jugoslovanskega izvoza (8%) in 5,5-krat višji od rasti slovenskega izvoza v letu 1977 ter med najvišjimi v branži.

Rast uvoza Iskre (19%) je 1,6-krat nižja od rasti jugoslovanskega uvoza in 1,4-krat nižja od rasti slovenskega uvoza v ta istem obdobju.

Regionalna struktura izvoza Iskre je znatno ugodnejša od republiške:

	Zahod	SEV	DVR
SR Slovenija	60 %	28 %	12 %
Iskra	50 %	23 %	27 %

Tudi do konca srednjeročnega obdobja načrtana rast izvoza ter regionalna in asortimanska struktura izvoza Iskre znatno presegajo slovenske in državne povprečke, še

zlasti v branži elektronske industrije.

Zaradi svoje temeljne usmeritve je Iskra vse doslej in to tudi v bodoče tvorno in napredno sodelovala pri izgradnji jugoslovanske zunanje trgovinskega in deviznega sistema.

Konferenca je obravnavala tudi nenehno naraščajoči obseg in zapletenost najrazličnejših administrativnih postopkov, ki ovirajo in dražijo ZT poslovanje. Zato konferenca predlaga vodstvu SOZD Iskra, da na temelju strokovnega ovrednotenja začne odločno akcijo za spremembe zadevnih predpisov za racionalizacijo postopkov.

3. PROIZVODNJA IN MEDNARODNI TRG Inovacije in tehniški napredek

Konferenca ugotavlja bistven napredek glede vlaganja v razvojno in raziskovalno dejavnost v Iskri, ki so se samo od leta 1975 do 1977 povečala za 40% (od 3% na 4,2% vrednosti proizvodnje) in bodo leta 1978 dosegla 40 mlrd S din. Ta trend naraščanja mora Iskra v naslednjem obdobju obdržati, povečati pa je treba združevanje sredstev za razvoj in raziskave, ki bi morale doseči 15% vseh tovrstnih sredstev v Iskri.

Zadnje obdobje je v Iskri prineslo dokončen prodor idejne usmeritve na domače razvojno delo in spoznanja o nujnosti programske posodobitve. Na temelju samoupravnih sporazumov ugodno poteka dolgoročno, enotno in učinkovito vključevanje zunanjih raziskovalnih organizacij (Univerza, Inštitut J. Stefan itd.) v razvojno in raziskovalno delo za Iskro.

Konferenca pa ugotavlja, da nove tehnologije, s katerimi Iskra že razpolaga, prepočasi prodirajo iz razvojno raziskovalnega dela v proizvodnjo in trženje, še posebej na mednarodnem trgu, kjer Iskri še vedno grozi tehnološko zaostajanje.

Zmogljivosti Iskre za izvoz znanja, inženiringov in podobno so premajhne ter slabo povezane in vsklajene, čeprav so predpogoj za uveljavitev Iskre z višjimi oblikami izvoza. Kadri v Iskri niso dovolj usposobljeni za trženje izdelkov na temelju novih tehnologij in za trženje sistemov, stanje je treba čimprej popraviti z dopolnilnim usposabljanjem in kadrovskimi okrepitevami.

Konferenca s posebno zaskrbljenostjo ugotavlja, da sedanja restriktivna ureditev dodeljevanja sredstev za uvoz opreme resno ogroža uvajanje inovacij in sodobnih tehnologij v proizvodnjo Iskre, s tem pa na najbolj ranljivi točki ogroža uspešnost Iskre na mednarodnem trgu. Zato konferenca s posebnim poudarkom predlaga pristojnim držbenim in upravnim institucijam, da sprejmejo hitre in učinkovite ukrepe za uvoz visoke tehnološke opreme, ki mora biti vezan na devizno bilansiranje in na odločitve v proizvodnih OZD.

Proizvodne zmogljivosti

Pospešeno uvajanje novih tehnologij in izdelkov je temeljni pogoj za nadaljno uspešnost Iskre na mednarodnem trgu, ker pa uvajanje teh tehnologij v proizvodnjo in trženje terjaja dokaj časa, bodo jedro izvoza Iskre do konca sedanjega srednjeročnega obdobja in tudi zatem obstoječe tehnologije in izdelki, ob primernih sprotih izboljšavah.

Iskrin izvoz bi bil lahko vsaj za 15 do 20% višji, če bi z usmerjenimi in hitrimi vlaganji odpravljali ozka grla v proizvodnji številnih izdelkov Iskre, kjer povpraševanje močno presega ponudbo (npr. števec električne energije, elektromotorji, nekateri elektronski sestavni deli, nekateri elektromehanski deli).

(Nadaljevanje na 7. strani)

6. ZUNANJE-TRGOVINSKA KONFERENCA

(Nadaljevanje s 5. strani)

letu in v teh nekaj prvih mesecih tega leta. Omenil je, da slovensko gospodarstvo pesti premajhna izvozna usmerjenost, medtem ko se vse več delovnih organizacij odloča za uvoz reprodukcijskih materialov, strojne opreme in podobno. „Sedanja usmeritev nikakor ne daje upov za izboljšanje položaja, kajti politika izvoza proizvodnih viškov ni in ne more biti pravilna,“ je dejal tov. Jan. Med problemom je uvrstil tudi preveč enostransko regionalno usmerjenost, saj je slovensko gospodarstvo dosti premalo navezano na trgovinske odnose z nevtralnimi deželami in z državami SEV. Zanimiv je podatek, da imamo zdaj največjo menjavo z Zvezno republiko Nemčijo, Italijo in Avstrijo, pri čemer smo lani morali plačati v nemških markah več kot 40% uvožene opreme.

„Prijetno sem presenečen nad glavnim referatom, koreferati in drugi mi poročili. V njih sem spoznal, da ima Iskra pravilno izvozno usmerjenost: Iskra je med redkimi, ki ne izvažajo samo proizvodnih viškov, pač pa načrtuje proizvodnjo za izvoz. V letu 1978 začnemo uveljavljati segmente novih ekonomskih odnosov s tujino. Le-ti naj bi omogočili gospodarstvu, da bo samo odločalo in se dogovarjalo o vseh najpomembnejših vprašanjih tega področja. Odslej bo lahko vsaka TOZD in DO sama načrtovala svoje odnose s tujino in te odnose usklajevala znotraj DO, SOZD, branže ali republike. Pri tem bo imela samoupravna interesna skupnost za ekonomske odnose s tujino velik pomen,“ je poudaril Jernej Jan.

V živahni razpravi po referatu člana slovenskega izvršnega sveta je sodeloval tudi Iskrin generalni direktor Jože Hujs. Izredno ostro je obsodil neodgovornost nekaterih zveznih organov, „kajti če se bomo morali tudi v prihodnje tako kot lani boriti s številnimi uvoznimi problemi, nam izvoznih načrtov gotovo ne bo uspelo uresničiti, načrtovano milijardo dolarjev izvoza do leta 1983 pa bomo morali v tem primeru preklicati.“

Med gosti portoroške konference je bil tudi podpredsednik Gospodarske zbornice Slovenije Boris Zidarič. Med drugim je opozoril, da je zunanje-trgovinska menjava najbolj dinamičen faktor našega gospodarstva, kar velja še posebej za izvoz. V Sloveniji je več kot 30% družbenega proizvoda vključenega v mednarodno delitev dela.

„Izvoz ni le pot za pridobivanje deviz, pač pa bi morali izvažati tudi zato, da obstanemo del svetovne celote, saj se moramo pridružiti svetovnim tokovom gospodarstva, če želimo normalno poslovati,“ je dejal tov. Zidarič. Spregovoril je tudi o jugoslovanskih predstavništvih v tujini, pri čemer je opozoril na pomen teh „otokov“ na pospeševanje odnosov s tujino. Podobno kot nekateri njegovi predhodniki, je tudi Zidarič opozoril na velik pomen Iskrine zunanje-trgovinske mreže ter navedel, da gre preko te mreže 86% celotnega Iskrinega izvoza.

Kot že rečeno, so se konference udeležili tudi predstavniki vseh Iskrinih delovnih organizacij ter večine tistih temeljnih organizacij, ki so bolj usmerjene v izvoz in uvoz. V svojih referatih so ocenili dosedanje zunanje-trgovinske aktivnosti njihovih kolektivov, obširno pa so spregovorili o programih in novostih v njihovih proizvodnih programih.

Ena od značilnosti portoroške zunanje-trgovinske konference je bila morda ne toliko obsežna, pač pa izredno konstruktivna razprava o številnih načetih vprašanjih. K njej se je večkrat oglasil tudi generalni direktor, Jože Hujs, ki je v enem izmed teh svojih nastopov poudaril, ter s tem podprl pobudo glavnega direktorja IEZ Gojmirja Blenkuš, da bo treba Iskrino zunanje-trgovinsko mrežo še razširiti. „Iskra Commerce bo morala še dosti storiti za izboljšanje Iskrine zunanje-trgovinske aktivnosti. Toda tudi odnos Iskrinih delovnih organizacij do zunanje-trgovinske mreže kdaj pa kdaj ni bil pravilen. Tam, kjer imamo lastno predstavništvo, bo le-to moralo vedeti za vse posle. V Iskri nikakor ne smemo govoriti o dveh vrstah izvoza — o izvozu preko Iskre Commerce ali preko delovnih organizacij. Imamo samo Iskrin izvoz, kdo je zanj zadolžen pa je znano,“ je v zaključnem komentarju o konferenci med drugim povedal generalni direktor Jože Hujs.

S konference: od desne na levo: Ilija Medič, Anton Stipanič, Jože Hujs in Boris Lasič.

Drugi dan konference so udeleženci sprejeli tudi sklepe tega srečanja. Zaradi izredne pomembnosti jih objavljamo na drugem mestu v celoti.

Zadnji, torej tretji dan, se je konferenca nadaljevala z internim sestankom zunanje-trgovinske mreže. Na njem so obravnavali organizacijske probleme in načine poslovanja Iskrinih predstavništev in firm v tujini ter komercialnih organizacij v Iskrinih delovnih organizacijah. Iskrinim predstavnikom v tujini je spregovoril tudi pomočnik sekretarja za notranje zadeve SR Slovenije Edo Krajncević o splošnem varnostnem položaju v Jugoslaviji in v tujini.

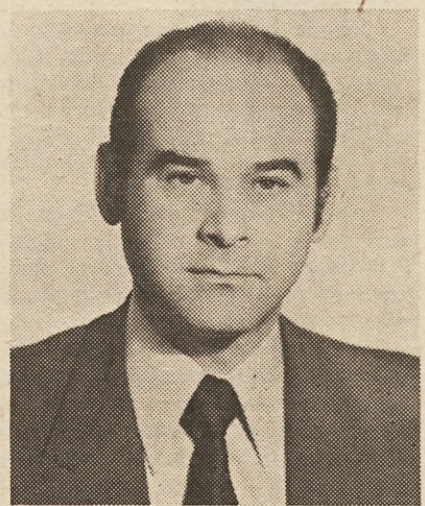
Po mnenju vseh udeležencev je zunanje-trgovinska konferenca Portorožu izredno dobro uspela. bo odveč, da ob koncu tega prvega zapisa o tem pomembnem srečanju Iskrinih delavcev, ki so zadolženi za izvozne in uvozne naloge, zapišemo, da so konferenco organizirali pomočnik direktorja temeljne organizacije Zunanji trg v Iskri Commerce Ivo Banič, direktor temeljne organizacije zastopanje tujih firm v Iskri Commerce Mitja Tavčar in pomočnik direktorja za izvoz v Iskri Commerce Andrej Polenec, vodil pa jo je direktor področja za marketing Anton Stipanič.

Lado DROB

Iskra Teheran:

Predvsem telefonija in stikalna tehnika

Predstavništvo v Teheranu je bilo osnovano junija leta 1976. S prodajo smo na tem trgu začeli pravzaprav šele leta 1977. Prvo leto smo jo realizirali le 55–60%. Do te prve stagnacije je prišlo do zmanjšane prodaje nafte, prav prodaja nafte pa ustvarja fond, iz katerega kasneje kupujejo centrale. Tudi letos se na Teheranskem trgu situacija ne bo bistveno popravila saj so zdaj dodatno izdali še prepoved za nove gradnje. Če pa gradenj ni — tistih, ki so zgrajene že do konca, je manj — pa je, seveda, manj možnosti za plasiranje naših elementov. Tako se torej tudi v letošnjem letu ne moremo nadejati bistveno boljših rezultatov.

Janez Vidmar, dipl. inž.

„Seveda pa to še niso vsi problemi,“ je poudaril predstavnik v Teheranu ing. Janez Vidmar, „poleg stagnacije se pojavljajo tudi storna naročila zaradi slabe kvalitete. Mimo teh problemov, ki se porajajo na trgu in zavirajo prodajo ostalih artiklov, pa bi verjetno moral spregovoriti še o zastarelosti naših artiklov, o nesodobni tehnologiji, kvaliteti in designu izdelkov, ki se zaradi teh negativnih posebnosti še težje plasirajo. Pri svojem delu pa se srečujem še z enim problemom, in sicer pogrešam tudi sprotne informacije o novih proizvodih in vseh ostalih elementih glede na akvizitersko prodajo v zvezi z vsemi temi proizvodi.“

Ime Iskra je tod delno znano pri določeni klienteli. Kdor ne kupuje naših izdelkov, ali ne srečuje klientele, Iskre ne pozna. V tem smislu moramo povečati našo informacijsko dejavnost. Potreben bi bil časopis, sredstva komunikacij, želim si tudi, da bi živela prva številka Iskra News, ki so nam jo obetali že pred dvema letoma na Otočcu.

Tako smo v tem letu prodajali v glavnem telefonijo in stikalno tehniko. Izvažali so v glavnem ATC, TELA, Stikala, Mehanizmi, TEA, Napajanja.

Kar se tiče poslovne discipline, dodal, da v Ljubljani ni ustrezne, o čem roma adekvatne, pomoči s strani Iskre. Upam, da bodo ti poslovalni vzroki v kratkem odstranjeni. Sicer je predstavnik v tujini dokaj brezpomoči, matično podjetje mu more bistveno pomagati. Znanjiti mora kot ve in zna. Glede konkuren naj povem, da se na tem tržišču srečujejo proizvajalci z vsega sveta. Zaradi dolgoročnega planiranja mi ne moremo v korak, to velja za vse proizvode, ki jih obdelujem. Peša tudi informirano. Se pa redno udeležujem mednarodnega sejma v Teheranu, ki je tudi ena od rednih manifestacij splošne gospodarske slike v Iranu. Zaenkrat delam v Teheranu sam, dokler bom zmogel, bom poskušal obvladovati sam, potem si bom moral pomagati s personalom domačinov.

V preteklem letu sem vzpostavil stike z interesi za posamezne artikule in proizvodnjo določenih proizvodov iz našega programa. Področja so: telefonija, crosbar elektronski telefonski aparati, optične naprave, Vega, baterije, instrumenti. Vzpostavili smo tudi kontakte s področji energetike. Skozi omenjene višje organe ekonomskih odnosov bo verjetno bodoče lažje obdelovati sosednje države kot sta Pakistan in Afganistan.

V letu 1978 predvideva povečanje na področjih, ki jih že redno obdelujemo. Lahko bi dobili povečanje uvoza na osnovi realizacij iz omenjenih projektov v pogojih višjih oblik ekonomskih odnosov.

Brez Iskrine zunanjetrgovinske mreže v obliki stalne prisotnosti naših ljudi na zunanjetrgovinskih tržiščih ne moremo pričakovati željenih rezultatov. Ugotovil bi še, da en sam predstavnik, oziroma agent na področju afriške celine ne zadošča in da bomo mrežo potrebno razširiti. Tudi iz prakse vidimo, da je bilo uspešno za nas tisto področje, kjer so delali predstavniki naše organizacije ne pa tista kjer smo izvažali preko drugih trgovinskih firm.

Neobhodno je potrebno, da razmislimo in se odločimo za še nova predstavništva na našem kontinentu, da bomo potem lahko govorili v naslednjih petih letih o 1 milijardi dolarjev izvoza.

DOPIŠUJTE V ISKRO

ELA včeraj, danes, jutri

Ena od temeljnih organizacij, ki združujejo svoje delo in sredstva v delovni organizaciji ISKRA—Industrija za avtomatiko je temeljna organizacija ELA iz Novega mesta. Njen prispevek k uresničevanju proizvodnih programov delovne organizacije je bil sicer skromen in to predvsem zaradi premajhnega programskega sodelovanja in soodvisnosti z ostalimi TOZD znotraj delovne organizacije kot tudi z ostalimi industrijami v SOZD ISKRA. Tako so vzroki kot skrajno neustrezni

proizvodni prostori in tehnološka opremljenost, problematičnost proizvodnega programa, nerazvita inovacijska dejavnost pripeljali zadnjih nekaj let omenjeno TOZD v izgubo, ki jo je izkazala koncem 1976. leta. Sanacijski ukrepi, ki so temeljili na dolgoročni sanaciji stanja, so zajeli predvsem saniranje izgube in izdelavo analize novega programa, ki naj bi privedel do vidnih rezultatov boljšega poslovanja v TOZD že v tekočem letu.

Poslovno poročilo za lansko leto vsebuje podatke o celotnem prihodku, ki znaša 90.928.011, dohodek v višini 26.100.148 din in čisti dohodek v obsegu 23.076.890 dinarjev. Iz poročila je tudi razvidno, da so materialni stroški v celoti in osebni dohodki rasli z manjšim trendom kot celotni prihodek. Omenjeni kazalci, s katerimi se morajo izkazovati rezultati dela torej kažejo, da je TOZD ELA glede na rezultate iz prejšnjih let zaključil poslovno leto zadovoljivo. Njena proizvodnja je dosegla 85 milijonov dinarjev.

V letih 78-80 namerava TOZD ELA razširiti svojo kapaciteto z investicijo približno 90 milijonov dinarjev. S to novo investicijo bo povečala do 80. leta obseg proizvodnje za planiranih 180 milijonov. Rezultati iz prvih dveh mesecev letošnjega leta so pokazali, da je proizvodnja za 126 % pressegla plan. To vsekakor ni malo!

V skladu s sprejetimi smernicami srednjeročnega razvoja so v TOZD ELA sprejeli naslednje dolgoročne programske tehnološke rešitve v:

dopolnitvi obstoječega programa, ki se bo iz proizvodnje izdelkov preorientiral oziroma dal večji poudarek na proizvodnjo izdelkov za industrijsko potrošnjo in profesionalno tehniko. Istočasno se bo povečala proizvodnja elektrospojnih elementov, ki bo temeljila na sodelovanju z GHW/ESPA, s katero je ELA že podpisala pogodbo. Omenjeno poslovno tehnično sodelovanje bo potrebno za izdelovanje izločljivih nespojkanih vezij. Z osvojitvijo tega programa in razširitvijo že osvojenega neizoliranega programa spojnih elementov bi v ELA nadomestili uvoz spojki tako za TOZD kot za celotno domačo industrijo.

novem programu, ki ga TOZD namerava razviti v okviru izpolnjevanja srednjeročnega razvoja ISKRA—AVTOMATIKA. Novi program zajema vtične panelne sisteme (ES 902) za industrijsko elektroniko po licenci SIEMENS. Omenjeni paneli predstavljajo skupaj s sistemom omar in konektorske opreme osnovo za gradnjo elektronskih naprav in sistemov za vodenje in krmljenje procesov v vseh industrijskih panogah in razširitvi oz. dograditvi novih proizvodnih površin.

Prostorska štika je ena od tistih točk, ki že nekaj let žuli vse, ki so zaposleni v TOZD ELA. Kot smo že omenili program predvideva poleg obstoječe proizvodnje še uvedbo izdelanih novih proizvodov, za katere je potrebno vzpostaviti nove proizvodne površine in to na novi lokaciji. V prvi etapi izgradnje v coni „CIKAVA“, za katero ima investitor že izdelano lokacijsko dokumentacijo z vsemi soglasji, se predvideva vzpostavitev 1500 m² proizvodnih in skladiščnih površin ter 480m² površin za garderobe, sanitarije, obrat družbene prehrane, energetiko in pisarne.

Š. D.

Kadri

V delovni organizaciji Iskra—Industrija za avtomatiko je bilo v lanskem letu zaposlenih po približno 2819 delavcev.

Iz gornjega prikaza je razvidno, da ima največji delež zaposlenih v Avtomatiki TOZD TELA in sicer kar 43 %. TOZD TELA je tudi

ŠTIPENDISTI POZOR!

Če hodite v poklicno ali v srednjo šolo in, če vam znanje pri kateremkoli predmetu peša, lahko dobite pomoč — inštrukcije. Javite se v Službi štipendiranja, Ljubljana, Prešernova 27. Konferenca kluba štipendistov ISKRE bo krila polovico stroškov. Prav tako naj se v Službi štipendiranja javijo vsi tisti, ki želijo inštruirati. KKŠI

Sklepi

(Nadaljevanje s 6. strani)

sestavni deli itd.). Konferenca priporoča vsem strukturam v Iskri hitro akcijo za odpravo teh ozkih grl.

Konferenca nadalje opozarja na sorazmeren zastoj v razvoju dolgoročnih proizvodnih kooperacij in skupnih vlaganj Iskre s tujimi partnerji, ki še naprej ostajajo prednostna oblika pri vključevanju Iskre v mednarodni trg.

Kakovost

Konferenca je kritično ocenila gibanje v kakovosti izdelkov Iskre, zlasti tistih, ki so namenjeni mednarodnemu trgu in predlaga naslednje:

a) operativne posege
— z odločno organizacijo kontrole v DO Iskre zagotoviti doseganje enakomerne ravni kakovosti in preprečevati nena-
dna odstopanja od te ravni
— izpopolniti informacijski sistem o kakovosti, zlasti glede reklamacij
— zagotoviti enotno in strokovno obravnavo in razreševanje vseh reklamacij v izvozu

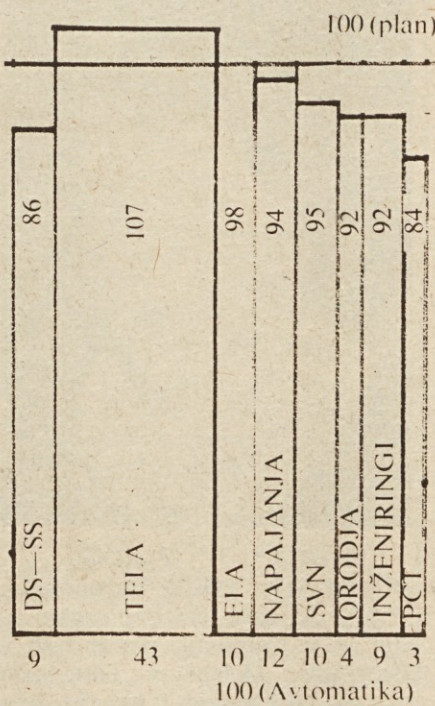
b) organizacijske ukrepe
— reorganizirati službo kakovosti v TOZD in DO Iskre ter ji dati vse pristojnosti in odgovornosti v skladu s samoupravnimi sporazumi in zakonom.

— izdelati in izpopolniti organizacijske akte v TOZD in DO Iskre, ki opredeljujejo dolžnosti in odgovornost vseh udeležencev v proizvodnem procesu, ti akti morajo predvidevati tudi disciplinske ukrepe.

Konferenca nadalje ugotavlja, da sta dobavna in poslovna kakovost v poslih Iskre na mednarodnem trgu enako pomembni, kot kakovost izdelkov, morata zato v enaki meri nenehno pritezati pozornost vseh struktur v Iskri ter biti predmet kolektivne in osebne disciplinske in politične odgovornosti.

4. UREJENOST MEDNARODNEGA TRŽENJA V ISKRI

Izvajanje samoupravnih sporazumov

edina presežala planirano število zaposlenih (za 7 %), zaposlovanje so pospeševali predvsem v manj razvitih področjih naše republike, kjer so razširili svoje proizvodne obrate. V ostalih temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti skupnih služb planiranega števila zaposlenih niso dosegli. V preteklem letu so v posameznih TOZD povečali število zaposlenih: DS skupnih služb za 9 %, TELA za 12 %, Napaianja za 7 %, SVN za 11 %, Inženiringi za 14 % in PCT za 4 %. V TOZD ELA se je število zaposlenih zmanjšalo za 3 %, v TOZD Orodja pa za 5 %. V delovni organizaciji se je število zaposlenih v lanskem letu povečalo za 9 %.

Mira Turk—Škraba

Konferenca strogo obsoja pojave nedoslednosti pri izva-
janju sprejetih samoupravnih
sporazumov v Iskri glede urej-
nosti in enotnega nastopanja
na mednarodnem trgu.

Konferenca opozarja na težke in dalekosežne gospodar-
ske in politične posledice
odstopanj od samoupravnih
sporazumov glede medna-
rodnega trženja, zlasti dogo-
varjanja in podobnih posegov
mimo centrale zunanje trgovine
Iskre in mreže v tujini.

Konferenca terja od vseh
organov v Iskri strogo izvajanje
kolektivne in še posebej osebne
disciplinske in politične
odgovornosti za takšna odsto-
panja.

Konferenca posebej
pozdravlja pobudo Gospodar-
ske zbornice Slovenije za
uvajanje enotnih meril o
pravilih obnašanja posamez-
nikov in OZD na mednarodnem
trgu.

Konferenca sprejema
oceno, da je organiziranost
Iskre ustrežnejša za nastopanje
na mednarodnem trgu s serij-
skimi izdelki in manj za nasto-
panje s kompleksnimi asor-
timani in storitvami, še zlasti iz
večjih DO Iskre.

Konferenca opozarja, da že
sklepi 4. konference zunanje
trgovine na Otočcu, potrjeni od
Skupščine SOZD Iskra, terjajo,
da je treba za vsklajevanje in
poenotenje vseh ZT poslov
postaviti pomočnika direk-
torjev. Ta sklep je doslej izpo-
lnila samo ena delovna orga-
nizacija Iskre, kar povzroča še
naprej nevsklajeno in neracio-
nalno delo na relaciji med
zunanje trgovinsko organizacijo
Iskre in DO Iskre. Zato kon-
ferenca terja izpolnitev sklepov
Skupščine SOZD Iskra glede te
zadeve.

Zunanje trgovinska mreža Iskre

V zadnjih 15 letih je Iskra z
usmerjenimi prizadevanji iz-
gradila lastno mrežo 7 trgovin-
skih tvrdk, 8 predstavništev in 3
proizvodnih tvrdk v 15 deželah
na 4 celinah. To mrežo vodijo
najposobnejši Iskrini zuna-
njetrgovinski delavci, v dežele,
kjer deluje pa teče 86% Iskri-
nega izvoza, praktično vse
pogodbe o dolgoročni proiz-
vodni kooperaciji Iskre so s
partnerji iz dežel, kjer deluje
Iskrina mreža. Iskrina mreža v
tujini je najpomembnejši kanal
za dotok tehnoloških in poslo-
vnih znanj in spodbud v Iskro.

Zato ostaja lastna mreža v
tujini tudi v naslednjem obdobju
eden izmed najbistvenejših
temeljev Iskrinega uveljavljanja
na mednarodnem trgu. Da bi
premostili sedanje sorazmerno
zaostajanje, naj Iskra Commer-
ce najhitreje izdela srednjeročni
načrt za nadaljnjo izgradnjo in
širjenje Iskrine mreže v tujini,
izvrševanje sprejetega načrta
pa je treba uvrstiti med pred-
nostne naloge Iskre. Iskra se bo
tudi v bodoče dejavno vklju-
čevala v prizadevanja za vklju-
čevanje v skupna gospodarska
predstavništva jugoslovanskega
gospodarstva v tujini, vendar
ob predpostavki, da morajo biti
delavci, ki obdelujejo program
Iskre, stimulativno in eksisten-
čno vezani na Iskro in njeno
uspešnost.

V skladu s samoupravnimi
sporazumi v Iskri naj DO Iskre v
lastnem in skupnem interesu
vključujejo Iskrino mrežo v tuji-
ni v prav vse oblike poslovnega
sodelovanja s tujimi partnerji.
To pomeni, da so Iskrine tvrdke
in predstavništva v tujini obve-
zen člen v vsej Iskrini dejav-
nosti (poslovni, tehnološki,
razvojni, protokolarni ipd.) na
njihovem področju. Vsa od-
stopanja od tega načela morajo
povzročiti disciplinsko in poli-
tično odgovornost, tako kolek-
tivno, kot osebno.

Na temelju analize kon-
ferenca ugotavlja, da je gospo-
darnost in učinkovitost delova-
nja mreže Iskre v tujini znatno
manjša zaradi tega, ker posluje

večinoma z izposojenimi, ne pa
z lastnimi sredstvi (kapitalom).
Zato konferenca ugotavlja, da
je vlaganje v ZT mrežo Iskre
naloga vseh DO Iskre in mora
imeti enako prednost, kot
vlaganje v proizvodnjo za izvoz.
Predloge za vlaganja v mrežo
Iskre v tujini je dolžan priprav-
ljati Iskra Commerce.

Iskra Commerce mora v
načrtu in tesnem sodelova-
nju z DO Iskre izpopolniti
obojestranski pretok informacij
med Iskro in njeno mrežo v tuji-
ni ter dograditi organizacijo
finančne, knjigovodsko-anali-
tične in nadzorne dejavnosti za
mrežo Iskre v tujini.

Iskra Commerce mora v
tesnem sodelovanju s proiz-
vodnimi DO Iskre načrtno
vesti usposabljanje sedanjih
in bodočih delavcev v inozem-
ski mreži za prodajo novih in
zlasti profesionalnih programov
Iskre, še posebej pa za delova-
nje na višjih oblikah medna-
rodne menjave, kot so koope-
racije, prenosi sistemov,
inženiringi, prodaje tehnologi-
je, skupna vlaganja in podob-
no.

Zunanja trgovina v Iskra Commerce

omx vsem dosedanjem
razvoju nastopa Iskre na
mednarodnem trgu je bila
zunanje trgovinska organizacija
v Iskra Commerce — izvoz,
uvoz in zastopstva — vir in
središče načrtovanja in usme-
ritve, pobud in organizacije,
delitev informacij in zlasti
izgradnje kadrov. Zmogli-
vost in pobude je vseskozi črpala iz
najširšega kroga samouprav-
ljalcev v Iskri, ki ji zato še
nadalje v samoupravnem spo-
razumu o združevanju v SOZD
Iskra in drugih poverjajo enotno
izvajanje zunanje trgovinske
dejavnosti.

Prav iz teh pobud in odlo-
čitev izhaja tudi v jugoslovans-
kem merilu napreden položaj
Iskrine zunanje trgovinske
organizacije, ki je med prvimi
uveljavila učinkovito sodelo-
vanje v delitvi dela in prihodka s
proizvodnimi organizacijami.

Konferenca nujno priporoča
enotnega zunanje trgovinskega
informacijskega sistema in
 uvedbo AOP v zunanji trgovini
kot učinkovito sredstvo za
ohranitev ustvarjalnih pobud in
prodornosti ob naraščajoči
množici rutinskih zunanje trgo-
vinskih opravil.

Konferenca nujno predlaga,
naj Iskra Commerce organiza-
cijsko izpopolni in kadrovsko
okrepi dejavnost poslovnih
aranžmanov, prenosa tehnolo-
gije in projektov ter prenosa
kompleksnih programov, ki so
nujna sestavina za nadaljnjo
uspešnost Iskre na medna-
rodnem trgu.

Kadri za zunanjo trgovino

Konferenca potrjuje očitno
dejstvo, da so temeljni dejavniki
in omejitve v zunanje trgovin-
skem vzponu Iskre kadri, zlasti
tisti, ki so organsko zrastle iz
Iskrine proizvodnje in zato
najučinkovitejše ohranjajo
zraščeno z bazo.

Zato konferenca s
posebnim poudarkom opozarja
vse samoupravne, družbeno-
politične in strokovne dejavnike
v Istri, da je treba z organizi-
rano družbeno akcijo sprostiti
še vedno marsikje zavrti tokove
kroženja kadrov med razvojem,
proizvodnjo in zunanjo trgo-
vino, saj so le-ti temeljni
predpogoj za uspešnost Iskre
na mednarodnem trgu.

Konferenca nujno priporoča
Iskra Commerce in proizvodni
DO Iskre, da sporazumno izde-
lajo sistem materialnih in
družbenih spodbud za delo v
zunanji trgovini ter tako vzpo-
stavijo temeljne pogoje za
normalen dotok kadrov v zuna-
nje trgovinsko dejavnost Iskre.

PRVO SREČANJE DELAVK ELEKTROMECHANIKE

Večja pozornost ženski!

V Iskri Elektromehaniki v Kranju je bilo v petek, 3. marca prvo srečanje žena ob njihovem prazniku, ki so se ga udeležile po dve predstavnici iz vsakega tozda naše delovne organizacije. Srečanje je organizirala sindikalna konferenca Elektromehanike.

Anton Bozovičar je v uvodnem slavnostnem govoru poudaril, da je namen tega srečanja predvsem pregled položaja, v katerem je trenutno žena-delavka kot samoupravljalica. Nadaljeval je takole: "Družbeni položaj ženske se iz leta v leto spreminja, ženska se vedno bolj uveljavlja. Tega ni moč zanikati in ne prezreti, čeprav smo ob nekaterih analizah o položaju ženske še vedno lahko upravičeno zaskrbljeni. Vendar njena misel vedno bolj prodira, njena volja spreminja in si utira pot na vsa področja. Da bo žena, mati in samoupravljalica številnejše našla svoje mesto in vlogo, jo je treba najprej razbremeniti in ji s skupnimi prizadevanji pomagati uresničevati naše ideje in cilje.

Pri tem mora sodelovati tudi sama, sama mora spreminjati odnose, se boriti in doseči, da bo lahko soustvarjala, samoupravljala v naši skupnosti, ki ji je dajala in še vedno prispeva k njeni graditvi več in preveč, da bi bila ob pomembnih odločitvah odrinjena na enostaven način z opravljanjem tako imenovanih ženskih del. Zlasti čas volitev je priložnost, da se ženam številne izkaže zaupanje, ki so si ga vselej zaslužile.

V naši delovni organizaciji predstavljajo žene več kot polovico zaposlenih. Njihova vloga in pomen sta veliko večja kot si včasih površno predstavljamo in umišljamo. Sprejeli smo vrsto ukrepov in samoupravnih aktov, ki spreminjajo položaj in vlogo neposrednega proizvajalca, torej tudi žene, ki imajo posebne pravice tudi kot matere. Pa je vendar vse to prevečkrat le načelno. Ob 8. marcu se enkrat letno spomnimo žensk navadno le z rožami in lepimi besedami, namesto, da bi nenehno, ob vsaki priliki uresničevali načelo, ki daje ženski samoupravljalici in materi enake pravice, enake slehernemu v našem družbenem življenju. Še vedno so ženske premalo zastopane v delegacijah, odborih ipd. tako na ravni temeljnih organizacij, KS kot tudi republike in zveze. Ta pojav je opazen tudi pri udeležbi žensk na vodenih in vodstvenih položajih v gospodarstvu. Morali bomo temeljito pogledati resnici v oči in poiskati vzroke za takšno stanje, ne pa vedno znova ugotavljati statistične podatke, ki so si iz leta v leto podobni.

Pri reševanju stanovanjskih vprašanj so bili v naši DO doseženi lepi uspehi. Mlade družine, družine z nizkimi OD so dobile veliko možnosti pri premagovanju teh vprašanj. Nerešen ostaja še vedno problem samskih delavcev, ki imajo malo možnosti za ustvarjanje družin v urejenih stanovanjskih razmerah. To dokazujejo tudi družine v našem samskem domu.

Na področju zdravstvenega varstva so zadovoljivo organizirani preventivni in ginekološki pregledi. Veliko imamo izostankov zaradi nege družinskih članov, kar gre v

veliki meri na račun slabših možnosti za otroško varstvo.

Zinka Jenko, naša socialna delavka je predstavila položaj žensk v Elektromehaniki glede na reševanje socialnih vprašanj. Povedala je, da se v svetu vse bolj uveljavlja gledanje, da je vsaka posebna zaščita žensk že neke vrste diskriminacija in, da je žensko treba posebno ščititi le še med materinstvom, v sklopu t. im. humanizacije delovnega okolja pa je treba ščititi človeka nasploh.

Na ožjem področju socialnega dela se v naši DO najbolj izrazito kažejo problemi v zvezi z delovnim mestom in problemi družin. Socialna služba letno obravnava skoraj tisoč individualnih primerov in med njimi je nekaj 100 primerov, ko delavci, predvsem pa delavke iščejo pomoč in premestitev na drugo delovno mesto, in sicer predvsem zaradi zmanjšane delovne sposobnosti, t. im. neuspešnosti delavca na delovnem mestu, neugodnega počutja, ukinitve delovnega mesta ipd.

Razporejanje na delovna mesta se v naši DO še vedno izvaja nestrokovno in neprogramirano, največkrat na osnovi izkušenj operativnih vodstvenih delavcev. Sem spadajo tudi problemi, ki so nastali z uvedbo WF normiranja. Sistem je pomanjkljiv, saj ne vsebuje obravnavanja tistih delavcev, ki take norme ne dosegajo. Ne le ob prazniku in z rožami, vedno si moramo skupaj prizadevati in vključevati ženske v naše družbenopolitično življenje na vseh ravneh. Zavedati se moramo, da z delom svojih rok in prispevki na najrazličnejših področjih prispevajo žene vsakodnevno, z umskimi sposobnostmi ogromno k našemu bogastvu in položaju družbe, poleg tega pa običajno ne pomislimo na najpomembnejše: da so te iste ženske obenem tudi matere in žene."

V nadaljevanju delovnega srečanja so pregledali podatke o zastopanosti naših delavk v samoupravnih organih, družbenopolitičnih organizacijah ter vodstvenih in vodenih delovnih mestih. V vseh 24 tozdih naše delovne organizacije je bilo ob koncu leta 1977 9005 zaposlenih, od tega kar 4836 ali 54,7% žensk. Zato res nismo zadovoljni z zastopanostjo naših delavk v samoupravnih organih, kjer jih je le slaba četrtina. Velik napredek smo storili v letošnjem predvolilnem obdobju, saj je za delegacije družbenopolitičnih in samoupravnih interesnih skupnosti ter delavske svete od vseh evidentiranih 38% žensk. Na vodenih delovnih mestih nimamo niti ene delavke, nekoliko bolje je na vodstvenih mestih, kjer jih je 79. Premajhno je tudi število delavk, ki se izobražujejo ob delu. V tem šolskem letu je v razne tehniške, ekonomsko-komercialne in administrativne šole vpisanih 97 žensk. Lani smo organizirali tudi dopolnilno izobraževanje za pridobitev interne kvalifikacije —

mehanski in elektro kontrolor. Skoraj vse so vztrajale do konca, 32 je bila podeljena interna kvalifikacija.

Izvršilni odbor sindikalne organizacije Iskre Elektromehanike je že sprejel sklep, da se ustanovi komisija za družbeno aktivnost žensk, v kateri naj ne bi bile samo ženske. Ta komisija bo obravnavala vse probleme, ki jih imajo ženske v delovni organizaciji kot tudi vprašanja v zvezi z otroškimi varstvom, stanovanjskimi problemi, nerešenimi socialnimi problemi in podobno, kar bo prav gotovo pripomoglo k hitrejšemu in bolj učinkovitemu delovanju žensk v vseh organih upravljanja. Ta sklep so podprle tudi zbrane delavke na srečanju.

Nataša Žalar je spregovorila o vsakdanjih problemih zaposlene žene — matere. Predlagala je, da bi kako drugače uredili sporočanje izostanka, v primeru ko otrok zbolí, bodisi s telefonskim sporočilom ali s predložitvijo potrdila o bolnem otroku kasneje, ko je že lahko nekaj časa sam doma. Naše delavke so se zanimale, kdaj bo v naši delovni organizaciji uveden gibljiv delovni čas.

V razpravi so naše delavke načele še vrsto drugih vprašanj, katere bomo morali reševati v prihodnje. Vseh ne bomo naštevali. Navedemo lahko nekaj zaključkov tega srečanja naših delavk, ki je lepo uspelo. Pospešeno bomo morali vključevati naše sodelavke v delo samoupravnih organov, družbenopolitičnih organizacij, in sicer ne le kot članice, temveč tudi v vodstva. Treba jim bo zaupati tudi zahtevnejša delovna mesta. Zagotoviti možnosti, da se bodo lahko bolj številno izobraževale ob delu. Čimprej ustanoviti komisijo za družbenovprašanja žensk pri sindikatu OD. Bolj učinkovito bomo morali reševati stanovanjska vprašanja naših delavk. Delavkam je treba dati pojasnilo v zvezi z aparatom za odkrivanje raka na dojki, ki je še vedno zapakiran na kranjskem zdravstvenem domu. Potrebno bo zagotoviti sredstva za izboljšanje družbene prehrane. To so samo nekatere naloge, ki nas vse čakajo v letošnjem letu. Upamo, da bomo večino teh uspehi uresničiti in s tem izboljšati položaj zaposlene žene v našem velikem kolektivu.

Srečanje naših delavk se je nadaljevalo s kratkim kulturnim programom, sledilo je družabno srečanje, ki smo ga izkoristili za klepet s petimi udeleženkami srečanja.

MOJCA ŽAGAR-POTOČNIK, TOZD Računalniki: "Večji del naše temeljne organizacije je v Ljubljani, nekaj tudi v Beogradu. Delam v tehničnem razvoju na Laborah v Kranju, kjer nas je 25, od teh je le pet žensk. Tukaj sem dobro leto, skupaj smo v glavnem samo mladi, dobro se razumemo. Sem članica delavskega sveta in blagajnik sindikata. Kakšnih posebnih problemov ženske v našem tozdu nimamo, imamo uveljavljen gibljiv delovni čas. Menim, da je bilo današnje srečanje koristno. Večkrat bi se morali spomniti na položaj žensk in probleme proti reševati!"

MARIJA NOVAK, TOZD ATC: "Nerešenih problemov je v našem kolektivu še veliko. V Iskri sem šest let. Delam na žičnih oblikah, delo je dokaj utrujajoče, a ga rada opravljam. Imam sina in čakam na sprejem v vrtec. Z mojim gradiva hišo. Ko bova imela ureje-

no stanovanje, bo najino življenje veliko lepše. Če se bo uresničilo vsaj del tega, o čemer smo danes razpravljale, bo to za vse nas lep uspeh!"

DARINKA BOŠTJANČIČ, TOZD Mehanizmi: "V našem tozdu je veliko problemov pri delavkah, ki so normirane po WF sistemu, zlasti starejše imajo težave z doseganjem norme. Tudi za noseče je sedeče delo vseh osem ur prenaporno. Pet let sem delala na liniji številčnika v montaži in te probleme dobro poznam. Pereč problem je tudi otroško varstvo, saj naše delavke vozijo otroke v Radovljico, Kropo in Kamno gorico."

ANTONIJA KALAN, TOZD Instrumenti Otoče: "Imam že 32 let delovne dobe, v Iskri sem že 22 let. Zaposlena sem v navijalnici tuljav. S 1. marcem se bo moje delo pričelo normirati po WF sistemu, delo bo naporno, vendar upam, da bom tudi sedaj dosegala normo. Govorimo, da je ženska enakopravna, resnica pa je nekje drugje. Veliko je še nerešenih vprašanj ..."

IVANKA STOJILKOVIČ, TOZD Instrumenti: "Želela bi, da bi mlajši delavci imeli nekoliko več razumevanja do starejših, ki imajo večkrat težave pri doseganju norm. Tudi jaz si želim, da bi se čim več sklepov, ki smo jih sprejele na tem našem prvem srečanju v Kranju, tudi uresničilo!" A. B.

O DELEGATSKEM SISTEMU

Komunisti OO ZK tovarne TEA so na svojem zadnjem sestanku obravnavali študijo Edvarda Kardelja "Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja" in kongresne dokumente za bližajoči partijski kongres. Sestanek sta se udeležila tudi strokovna sodelavca CK ZKS Lukič in Krne. Slednji je v uvodnem govoru nakazal dejanski pomen Kardeljeve študije in orisal vlogo ZK in ostalih subjektivnih sil pri nadaljnjem razvoju socialističnega samoupravljanja. V razpravi, ki je sledila, so se komunisti dotaknili predvsem vprašanja razvoja delegatskega sistema v njihovi sredini. Ugotovili so, da delo njihove delegacije in delegatov v zboru združenega dela skupščine družbenopolitične skupnosti, ni bilo najuspešnejše. Enako lahko trdimo tudi za delo delegacije in delegatov v skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti. Vzrokov za to je več. Eden najpomembnejših je gotovo ta, da gradivo ni bilo pravočasno poslano v bazo, kar je večkrat onemogočilo sklic delegacij. Po drugi strani pa je bilo gradivo preobsežno in ga delegati zato niso mogli pravočasno proučiti.

Vse to je dovolj zgovoren dokaz, da delegatski sistem tako ne more zaživeti. Prvi korak k izboljšanju bodo vsekakor morale storiti strokovne službe tako, da bodo zagotovile pravočasno pošiljanje materialov. Zmanjšati bodo morale tudi obsežnost gradiva, saj sto ali več strani gotovo ni primerno za obravnavo v nekaj dneh. Prav zaradi tega so se delegacije morale pri obravnavi omejiti le na najpomembnejša vprašanja.

Poseben problem v preteklem mandatnem obdobju je bila povezava med posameznimi delegacijami v Elektromehaniki. Ne ta kot tudi ne povezava delegacij s strokovnimi službami, nista zaži-

veli. Vodje splošnih delegacij za SIS so sicer iskali poti za povezavo, vendar jim zaradi pomanjkanja izkušenj, to ni uspelo. Splošna delegacija za SIS tovarne TEA je iskala nasvete celo pri pravni službi delovne organizacije, vendar brez vidnejših uspehov. Pohvaliti pa moramo oddelek za družbeni standard, ki se je v zadnjem času aktivno vključil v delo delegacij in tudi strokovno tolmačil nekatere materiale.

Pretok informacij od delegacije do posameznega delavca in obratno še ni zaživel. K temu bodo morale svoj delež prispevati družbenopolitične organizacije, še posebno Zveza komunistov. Le tako bomo lahko zgradili sistem, ki bo odgovarjal našim željam.

Tovarna TEA ima glede na število zaposlenih 4 delegatska mesta v zboru združenega dela skupščine občine Kranj. Delegacija je štela 8 članov, udeležba na sejah pa je bila 100%. Za samoupravne interesne skupnosti je imela tovarna TEA v preteklem mandatnem obdobju odloško delegacijo. Vanjo je bilo izvoljenih 10 delegatov za takrat ustanovljenih 5 občinskih samoupravnih interesnih skupnosti. Udeležba na sejah je bila 70%.

Prvo mandatno obdobje delegacij in delegatov je poteklo. Pomanjkljivosti, ki so ostale, naj bi se v naslednjem obdobju odpravile. Delegatski sistem naj bi resnično omogočil veliko širšo udeležbo delovnih ljudi in občanov pri odločanju o vseh vprašanjih družbenega življenja in razvoja, torej tudi pri odločanju v skupščinah družbenopolitičnih skupnosti. Prav zaradi tega pomeni delegatski sistem odpravo splošnega političnega predstavništva v skupščinskem sistemu in politični praksi ter uveljavlja samoupravljanje na vseh področjih družbenoekonomskega in političnega dogajanja.

Miro Erzin

Z delovnega srečanja žensk Elektromehanike.

TOVARNA ELEKTROMOTORJEV, ŽELEZNIKI

Izboljšave na vseh izdelkih

Tovarna elektromotorjev iz Železnikov je znana po izredno širokem proizvodnem asortimanu — izdelujejo toliko različnih vrst elektromotorjev, da se še sami le s težavo znajdejo med vsemi. "Število kupcev se je vseskozi naglo povečevalo, analogno pa so seveda sledile tudi vrste agregatov, motorjev in sestavnih delov. Brez dolgoletnega poznavanja našega sistema je delo skoraj nemogoče, za novince pa sploh izredno težavno. S tem v zvezi smo sprejeli odločitev, da bomo v najkrajšem času izdelali novo standardizacijo in tipizacijo izdelkov.

Motorji se med seboj ne razlikujejo zgolj po dimenzijah, različnih uporabljenih materialih in delovnih napetostih, temveč tudi po raznolikosti sestavnih delov. Z izdelavo nove standardizacije bomo uspeli zmanjšati število materialov, skrčilo se bo število sestavnih delov, omejilo pa se bo tudi število tipov. To bo neposredno pomenilo, da se bodo posamezne serije povečale in postale ekonomsko bolj upravičene," nam je v uvodu povedal vodja razvoja ing. Jože Šturm.

Najpomembnejša naloga raziskovalcev iz Železnikov je torej jasno začrtana, ni pa edina. Hkrati z izdelavo nove standardizacije pripravljajo vrsto novosti na vseh proizvodih, ki prihajajo skozi tovarniška vrata.

Tržne raziskave so pokazale, da izdelki, ki so na trgu predolgo v nespremenjeni obliki, kmalu izgubijo kupce, prehitro zastarajo, v tem času pa ukrepa tudi konkurenca.

V razvojnem oddelku TOZD Elektromotorji v Železnikih.

Železniki so na jugoslovanskem trgu znani predvsem po aparatih za gospodinjstvo, ki so znani po svoji zanesljivosti, sodobni obliki in moderni izvedbi. Vsako leto pripravijo nekaj novih modelov, izboljšujejo pa tudi obstoječi program. Aparati iz Železnikov so v prvi vrsti namenjeni jugoslovanskim kupcem, ker pa jih izdelujejo v kooperaciji z inozemskimi partnerji, mora vsaka sprememba na modelih priti na svetlo sporazumno s kooperanti.

SESALNIKI

Glavni proizvodni program na področju sestankov obsega pet tipov. Vse nameravajo izboljšati z namenom povečati uporabnost in zanesljivost.

Talni sesalnik "Iskra 413" bodo pričeli izdelovati z močnejšim agregatom z močjo 800 W (sedaj 750). Sesalnik bo dobil tudi novo ime "Iskra 413 super".

Sesalnik "Iskra 418", ki ga sedaj izdelujejo s 500 W močnim motorjem bo dobil 600 W močan motor in novo ime "Iskra 418 super". Na obeh omenjenih aparatih se bo z uporabo močnejših agregatov, zaradi večjega zračnega pretoka povečala sesalna sposobnost.

Pri obeh tipih (413 super in 418 super) bo izboljšana tudi kvaliteta pribora — nova gibljiva cev, krtača za čiščenje tal.

Vse sesalnike, ki jih izdelujejo v kooperaciji s firmo AEG nameravajo dodatno opremiti s ščetkami za oblaženo pohištvo in s ščetko za čiščenje toplotnih teles, oprema pa bo obsegala tudi daljši priključni kabel (6,5 metra) z izboljšanim avtomatskim navijalnikom. Modeli bodo s sodobnejšo konstrukcijo motorja doživeli res kompletno "generalno".

APARATI ZA PRIPRAVO HRANE

Tudi priprave za mehansko obdelavo živil bodo temeljito spremenjene. Pripravljajo novo, izboljšano konstrukcijo motorjev, izboljšali bodo kvaliteto plastičnih sestavnih delov, zunanost pa bodo prilagodili okusu najsodobnejšega potrošnika.

Vse našete spremembe, ki bodo vidne na zunanost, še več pa v drob-

ju kamor bodo pričeli vgrajevati nove sklopke in zmanjšali šum motorja. Obenem bodo vsi stroški opremljeni z novimi nastavki, zlasti mlajše gospodinje, ki imajo rade žive barve, pa bodo vesele novih strojkov temno rdeče barve s kozarci iz dimljene plastike.

Največ sprememb pripravljajo na mesoreznicah, ki bo dobila nov motor, popolnoma novo glavo iz čistega aluminija (dosedaj je bila plastična), opremljena pa bo s kovinskim nastavkom za mletje mesa. Novo ime sedanje Z 051 bo "Mesoreznica Z 051 metalic".

RESNIČNA NOVOST: DENTO CLEAN

S proizvodnjo in seveda prodajo aparata za masažo dlesni, ki ga imenujejo tudi ustna prha, so v Železnikih poskrbeli za novost ne le v jugoslovanskem, temveč celo v razvijenem evropskem merilu. Sami pravijo, da strožek predstavlja revolucijo na področju ustne higiene, z njimi pa se strinjajo tudi zobozdravniki in vsi tisti, ki so aparat že kupili.

Dejstvo, da je omenjeni artikel popolnoma nov, je načrtovalcem, še bolj pa prodaji, povzročal nemalo skrbi kako bo s plasiranjem na trgu. Bojazni so se pokazale kot popolnoma neupravičene, saj je visoka kvaliteta in uporabnost v povezavi z zelo nizko ceno (v maloprodaji 799,40 dinarjev) poskrbela, da kupci z veseljem posegajo na prodajne police. Omeniti velja, da so cene enakovrednih inozemskih aparatov 50 in celo 100% višje. Nakup je torej res zelo ugoden.

Predvidena letna serija je 12.000 kosov, zalog pa trenutno sploh ni. Dento clean, ki ga izdelujejo v kooperaciji s švicarsko firmo "Havelco" je namenjen trem glavnim funkcijam — s pomočjo vodnega curka pod pritiskom odstranjuje vse ostanke hrane, aktivno

krepi dlesni, ker hitro in trzajoče brizganje vode omogoča boljšo prekrvavitev, slednjič pa še zmanjšuje število bakterij v ustih, če se spiralni vodi doda ustrezno sredstvo.

Za vse nove in izboljšane aparate, ki smo jih omenili, bodo v tovarni pripravili navodila za uporabo, embalažo in servisni list po novi zasnovi. V skladu z JUS standardi so se odločili za uporabo štirih jezikov (slovenski, hrvaški, srbski in makedonski) v dveh pisavah — latinici in cirilici.

Stane Fleischman

KRITIČNO LETO

Pomočnik glavnega direktorja za zunanjo trgovino Industrije izdelkov za široko potrošnjo Anton Pečnikar je v svojem referatu na zunanjetrgovinski konferenci v Portorožu ocenil poslovanje s precej črnogledimi besedami:

„Zgodovina izvoza industrije izdelkov za široko potrošnjo sega v šestdeseta leta, ko smo realizirali prvi izvozni milijon dolarjev. Že leta 1972 smo s ponosom ugotovili, da smo vsoto izvoženih izdelkov podvojili, leto kasneje pa smo zabeležili že kar 8 milijonov dolarjev vrednosti izvoženega blaga.

Velik zagon, ki smo ga pričeli, pa se je ustavil, saj vse do leta 1976 ne beležimo nobene rasti izvoza. Morda smo odkrili že tudi pravi vzrok — leto 1975 je bilo za nas konjunktorno, ukrepali pa nismo v skladu s položajem svetovnega tržišča — nismo investirali, danes pa plačujemo kazen.

Eden od vzrokov je nedvomno zelo slaba kadrovska struktura zaposlenih v naši Industriji. Fakultetno izobraženih delavcev je samo 1,7, kar 70 % vseh zaposlenih pa je nekvalificiranih ali polkvalificiranih. To je izredno slaba sestava, še zlasti v primerjavi z ostalo Iskro.

Za našo zgodovino je značilno nekoordinirano ukrepanje. Redukcijo blaga, namenjenega inozemskim tržiščem, smo stihijsko prepustili posameznim temeljnim organizacijam, takšno delo pa se je končno nakopilo na ravni Delovne organizacije.

Prvi pozitivni premiki izvirajo v letu 1977. Pričeli smo z izvedbo novih, konkretnih investicij, letošnje leto pa že lahko označimo kot osnovo za realizacijo srednjeročnega plana. Brez dvoma smo sedaj v obdobju, ki ga lahko imenujemo kritično — če bomo uspeli izpeljati vse načrte, ki smo jih zastavili, bo končni rezultat vsekakor velik prispevek Iskri.

Naš program temelji na dveh osnovnih skupinah izdelkov — na beli in rjavi tehniki. Prva obsega gospodinjske, elektrotermične aparate in vgradne elemente za gospodinjske aparate. Zlasti elektrotermični aparati so izdelani zelo kakovostno v svetovnem merilu, za izvoz pa so zanimivi tudi nekateri motorji. Problematično pa je vsekakor dejstvo, da večina naših izdelkov ni zanimiva za tuje tržišče — izjema so morda le vzhodna področja.

Glavni direktor Industrije širokopotrošnih izdelkov Simon Primožič pa je v svojem govoru poudaril:

„Celotna zunanjetrgovinska konferenca poteka v duhu prodaje profesionalnih izdelkov, ki jih v naši Delovni organizaciji ne izdelujemo. Naše težave se vrtijo okrog nedoseganja planskih načrtov — lani smo izvozili nekaj več kot 8 milijonov dolarjev vredne izdelke in dosegli samo 80 % načrtovanega obsega. Letošnji plan predvideva 11,5 milijonov dolarjev, ki nam jih bo uspelo doseči zgolj z angažiranim delom zunanjih predstavnikov.

Otepamo se z zastarelo proizvodnjo, z iztrošeno opremo in neustreznimi kadri — prav letošnje leto pa je za nas kritično, saj smo vsem težavam napovedali oster boj.

V nadaljevanju izvajanja je predstavnik Industrije širokopotrošnih izdelkov predlagal, da bi bodoča konferenca vsebovala možnost tesnejših kontaktov predstavnikov posameznih delovnih organizacij z Iskrinimi predstavniki, ki delajo v inozemstvu.

SF

S kamero po TOZD

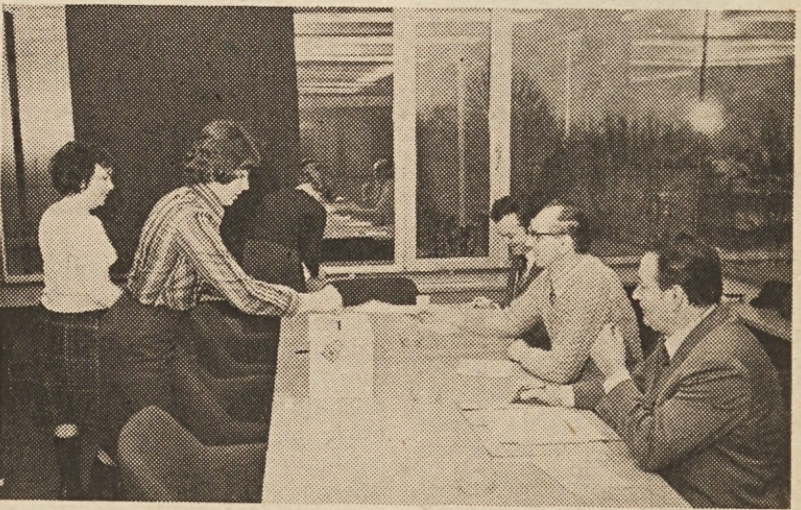
TOZD RA SEŽANA: Zastoji v proizvodnji so boleča točka vseh tovarn — ne samo naših, temveč res vseh. Prekinitev električnega toka je pretekli teden povzročila polurni izpad proizvodnje in nesteto žolčnih komentarjev na račun "vestnega" dela našega elektrogospodarstva. Fotografijo smo posneli slučajno, dogodek pa menda ni slučajen ...

DS SS ŠKOFJA LOKA: Akviziterji si zelo radi "jemljejo na piko" pisarne in skušajo prodati vsaj kak meter knjig. S tem pa seveda nečemo trditi, da to velja za tovarišice na fotografiji ...

TOZD TV PRŽAN: Množica vključenih televizorjev na sliki je res brez gledalcev, kar pa ne predstavlja odkritega napada na kvaliteto programa naše televizijske hiše. Preden gredo aparati v prodajo, se morajo nekaj časa "starati", da se pokažejo morebitne napake.

Samoupravni sporazum o združevanju v SOZD Iskra je bil v razpravi v vseh temeljnih organizacijah in DS SS in bil na referendumih z večino glasov sprejet. Fotografija prikazuje glasovanje v Delovni skupnosti skupnih služb Široka potrošnja.

ISKRA—INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO
TOZD—INŽENIRINGI
LJUBLJANA, KOTNIKOVA 6, n.sub.o

ODBOR ZA MEDSEBOJNA RAZMERJA
OBJAVLJA
PROSTA DELA IN NALOGE

VARNOSTNEGA INŽENIRJA

Delavec bo skrbel za organiziranje in izvajanje ukrepov za varnost pri delu. Pogoji: varnostni inženir in 2 leti delovnih izkušenj na področju varstva pri delu. Delo se združuje za nedoločen čas. Samoupravni sporazum predvideva poskusno delo in psihotest. Če želite postati naš sodelavec, vas vabimo, da pošljete svojo ponudbo s kratkim opisom dosedanjega dela in potrdili o strokovnosti na gornji naslov. Vse podrobnejše informacije lahko dobite v kadrovsko-spolnošnem področju telefon 312-322. Prijave sprejemamo 15 dni od dneva objave.

Sindikat — nosilec družbeno-političnega in gospodarskega razvoja

Sindikalna konferenca in njen izvršni odbor v Industriji elementov za elektroniko sta lani in letos posegala v vse dogajanje na družbenopolitičnem in gospodarskem področju. Zlasti zadnji čas pri prilagoditvah Zakona o združenem delu, v predvolilni in predkongresni dejavnosti je postalo delo zelo živahno, nam je povedal predsednik konference ZSS v IEZE Jože Colarič.

V glavnem delo sindikata v IEZE poteka v TOZD, vendar je koordinirano za vso delovno organizacijo. Sindikalna konferenca se večkrat sestaja, še večkrat pa njen Izvršni odbor, ki izmenja stališča posameznih tovarn, oz. kolektivov in potem po osnovnih organizacijah enotno vodijo akcije.

Nedvomno je največji uspeh letošnjega in lanskega dogovarjanja novi Samoupravni sporazum o združevanju v DO. Doslej ga pravzaprav niso imeli, ker so se nekatere TOZD ob formiranju DO združile s pridržki in je prejšnji sporazum o združitvi veljal zanje le za določen čas.

Dobre izdelke so dobro prodajali

"Na domačem trgu kvaliteta naših elementov praktično sploh ni več vprašanje", je povedal v pogovoru direktor prodaje Igor Pompe. Zato je tudi razumljivo, da s prodajo praktično lani ni bilo težav in so prodajni program presegli kar za 38 %.

Jugoslovanski kupci, oz. proizvajalci elektronike zelo radi kupujejo Iskrine elemente, ker so znani po svoji kakovosti. IEZE namreč mnogo izvažajo in na svetovnem trgu se srečuje s proizvajalci največjih svetovnih renomiranih firm. Znano pa je, da na svetovnem trgu, zlasti ko vlada hiperprodukcija, uspejo le najboljši ponudniki. Tu je Iskra, oz. IEZE naredila "izpit" kakovosti.

Izvozili so sicer le 83 % predvidenih količin, vendar so preostanek prodali doma. Kot smo že rekli, je borba za uspeh na zunanjih tržiščih

pretok informacij s trga v prodajo in od tu v proizvodnjo. S fleksibilnostjo in prilagoditvami tržnim potrebam bi lahko na zunanjem trgu prodali mnogo več. Pa tudi poceniti bo treba, po mnenju direktorja Pompeta, pot na relaciji med proizvajalcem in kupcem. Tako bi lahko ponudili nižjo ceno, ki je še vedno eden izmed največjih faktorjev konjunktore. Treba pa bo misliti tudi na zaloge elementov, da bi tako skrajšali roke dobave.

Na domačem trgu so bili Iskrini elementi iskano blago. Kupujejo jih seveda Iskrine tovarne, Gorenje, RIZ iz Zagreba, Ei iz Niša, Rudi Čajavec in še drugi manjši kupci. Največja reklama v domači prodaji so solidni dobavni roki in dobavna disciplina.

Zato Iskro zelo radi poiščejo kupci, ki vedo, da bodo naročeno blago dobili solidno in v dogovorjenem roku.

FY

Kakovost je glavni adut

O TOZD Feriti smo lani precej pisali ob njihovem jubileju in otvoritvi prizidka. S to novo gradnjo so rešili nekaj problemov s prostorom, precej so investirali v strojno opremo, so pa tudi resno posegli v tehnološke postopke in vključili nekaj novih in kvalitetnejših izdelkov, zlasti na področju profesionalne tehnike.

Vse to se je ob koncu leta odrazilo v precejšnjem preseganju zastavljenega načrta; presegli so ga za 16 %. Pri tem moramo imeti pred očmi, da je bil program smelo zastavljen in so s presežkom naredili 45 % več kot leta 1976. S prodajo niso imeli težav, kupci so želeli celo še več, pa so bile zmogljivosti premajhne. K dobri prodaji je prispevala tudi visoka kakovost izdelkov in zato so na trgu še in še iskani.

Direktor TOZD Feriti: Dušan Dolničar

Čisti dohodek so imeli celo večji od predvidenega za 15 %, nasproti letu 1976 pa ga je bilo za 55 % več. Kljub ugodnemu čistemu dohodku

Jože Colarič, predsednik sindikata v IEZE.

Zdaj pa so postavili jasne temelje medsebojne gospodarske povezave, ki temeljijo na dohodkovnih odnosih in dejanskim združevanjem sredstev in dela. Za investicijske namene so se namreč dogovorili za skupen investicijski sklad, iz katerega bodo črpali sredstva za nove naložbe v razširjeno reprodukcijo.

Sprejeli so tudi enotna samoupravna akta za delitev dohodka in osebnih dohodkov in tako dosegli enotno vrednotenje dela, nalog in poklicev v vseh TOZD in v skupnosti skupnih služb. S tem so dosegli to, da ne bo precenjevanja, ali podcenjevanja določenega dela, ker so merila postavljena strokovno, ne glede na posameznike in njihov položaj v službi.

Jože Colarič meni, da je to ena izmed velikih pridobitev, za katero ima mnogo zaslug prav sindikat, ki je vodil razprave, skrbel za stalen pretok informacij in nazadnje uspel doseči enaka stališča delovnih kolektivov po TOZD in v skupnih službah, kar je nedvoumno pokazal referendum.

Pravtako je bil sindikat pobornik in vodilni dejavnik pri evidentiranju kandidatov za letošnje volitve. Na podlagi izkušenj v pretekli mandatni dobi so izbrali kandidate za delegate, ki bodo še izpopolnili delegatski sistem in zagotovili zlasti boljši pretok informacij iz kolektivov v forume in obratno.

Sindikat v IEZE je tudi v celoti podprl letni plan za leto 1978 in stabilizacijska prizadevanja, predvidena za to leto. Naj omenimo le nekatere sklepe: zmanjšanje materialnih stroškov za 2 %, mesečno spremljanje rezultatov poslovanja, sanacija zaloga, gibanje in povečanje izvoza in tekoče spremljanje osebnih dohodkov po TOZD in v DSSS.

Poleg vseh teh družbenopolitičnih in gospodarskih nalog pa so v sindikatu skrbeli tudi za letovanje, šport in kulturo. Nastopili so na vseh Iskrinih prireditvah in dosegli tudi nekaj pomembnih rezultatov na sindikalnih tekmovanjih v občinskem merilu.

Na kulturnem področju so zlasti podprli in spodbujali razširjanje dobre knjige, z družbenopolitično in leposlovno vsebino. Skupnih kulturnih manifestacij žal zaradi raztresenosti in prevelikih stroškov niso organizirali, pač pa so v nekaterih TOZD v okvirih možnosti poskrbeli za različne oblike kulturne dejavnosti.

KF

pa je zaradi visokih obveznosti in povečanja stroškov zmanjkalo sredstev in niso prišli do formiranja sklada skupne porabe.

Tudi produktivnost so dvignili za 27 % in to je celo 7 % več, kot so načrtovali. To so dosegli s temeljito reorganizacijo, s pridobitvijo nove strojne opreme in izboljšano tehnologijo dela. Število zaposlenih so povečali le za 18 ljudi in to po večini za izboljšanje strokovne strukture. Osebnih dohodke so po prečno dvignili za 28 %.

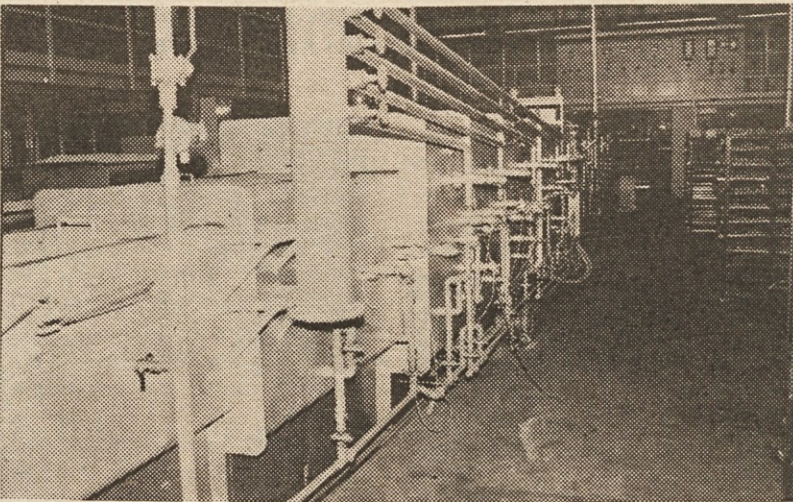
Največja pridobitev pa je intenziven prehod na profesionalne izdelke in temu ustrežno kakovost. V ta namen so postavili tudi dve novi peči in sicer eno za izdelke, namenjene profesionalni rabi, drugo pa za motorske segmente in druge magnetne ferite.

F. Kotar

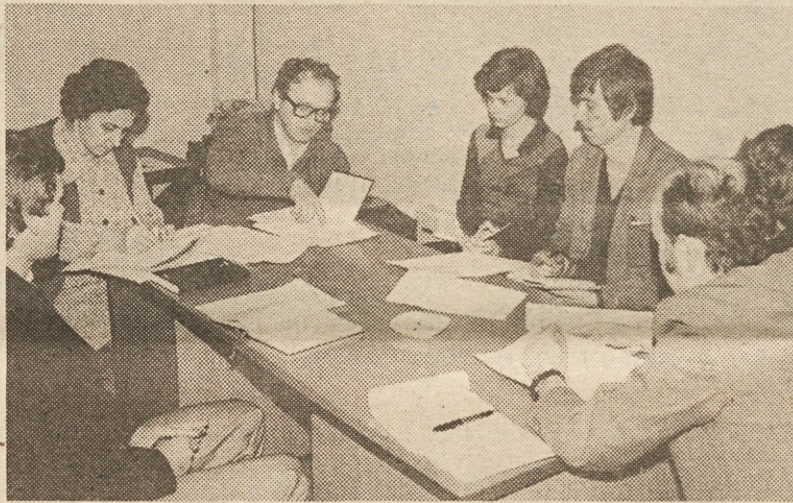
S kamero po TOZD

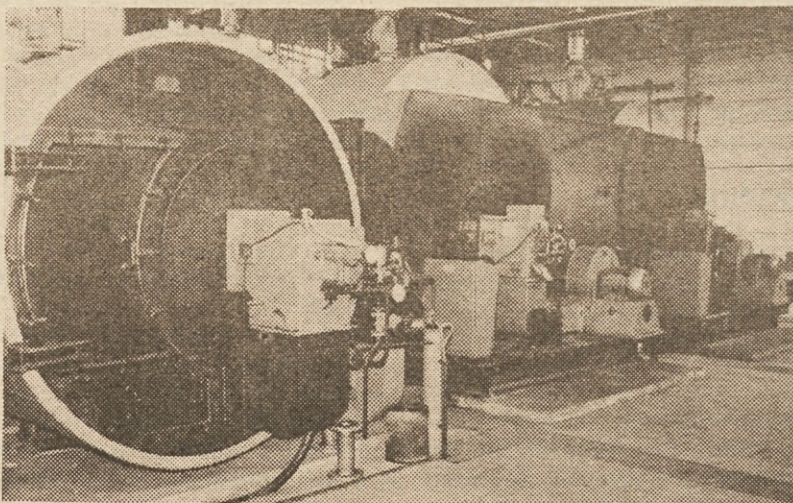
TOZD Magneti: Pred kratkim so domači projektanti razvili nov magnet za indikatorje za univerzalne merilne instrumente. Doslej so jih v Otočah uvažali. Na sliki — Radojka Zvezdalo s prvo serijo.

TOZD Feriti: Prav zdaj končujejo postavljanje oziroma montažo dveh peči. Prva je namenjena proizvodnji motorskih segmentov in drugih magnetnih feritov, druga (na sliki) pa bo služila pri izdelavi proizvodov za profesionalno rabo.

Izvršni odbor sindikalne konference je imel v torek sejo, na kateri so razpravljali o bližnjih volitvah in določili datum letne konference sindikata DO, na kateri bodo izvolili nove izvršne organe. Za dan žena pa so se dogovorili za okvir proslav po TOZD in DSSS.

Kurilnica na območju Stegen: ogreva vse Iskrine tovarne v tem koncu. Zaenkrat še krije vse potrebe, ob novih gradnjah, ki "so že v delu", pa bo postala premajhna in že razmišljajo na priključitev nekaterih na Toplarno.

TOZD Keramika Vižmarje: Eden največjih problemov v tej TOZD je prah, ki se dviga pri obdelavi keramike. Precej so dosegli z odsevalno napravo lani. Zato je zrak bolj čist tudi v oddelku, kjer vrtajo keramična telesa.

Letošnje praznovanje invalidov

Vsakoletno praznovanje mednarodnega dneva invalidov (praznujemo ga vsako prvo pomladno nedeljo) nas opozori, da v svojih delovnih sredinah pregledamo ali smo dosegli zaželjene rezultate; da bodo vsi invalidi postajali vse bolj enakopravni nosilci naše socialistične misli in da si bodo tako zagotavljali svojo socialno varnost, življenjski standard in osebno blaginjo.

Geslo letošnjega dneva invalidov, ki ga bodo društva in aktivni invalidi z najrazličnejšimi prireditvami vsebinsko zapolnili skozi celotni mesec marec, se bo glasilo: "Invalid proizvajalec in samoupravljalet". Geslo pa je logično nadaljevanje gesel iz preteklih let, saj je vedno več invalidov vključenih v usposabljanje in produktivno delo, v društveno in družbenopolitično življenje in samoupravljanje.

Izvršni odbor aktiva invalidov v Elektromehaniki je pretekli teden na svoji seji, glede na letošnje geslo pozitivno ocenil dosedanje evidentiranje invalidov v TOZD za

kandidate za skupnosti, ki so odločilnega pomena za reševanje invalidske problematike. V programu praznovanja so si zadali, da še v tem mesecu obiščejo vse svoje invalidsko upokojene (težje pokretne) člane, organizirajo izlet v Strunjan in zagotovijo udeležbo na kulturni prireditvi, katero organizira kranjsko društvo invalidov 1. aprila letos.

Od letošnjega leta dalje pa bo tovrstno praznovanje v Jugoslaviji posvečeno tudi spominu na herojsko bitko za ranjence v letu 1943, ko je bilo po skrivaj zgrajenem mostu čez Neretvo pri Jablanici v Hercegovini rešenih nad 4.000 ranjencev, invalidov vseh vrst in bolnih.

V bitki za ranjence na Neretvi pod vodstvom legendarnega vojskovodje, humanista in vrhovnega komandanta NOV in POJ tovariša Tita, so bile ponovno izpričane vse tiste najbolj dragocene človeške vrednote, ki so krasile naš narodno osvobodilni boj kot so humanizem, tovarištvo in ljubezen do domovine.

Socialistični humanizem, porojen v narodno osvobodilni vojni in ljudski revoluciji, pa je prisoten tudi danes v vseh temeljnih dokumentih naše družbe v katerih je med drugim tudi zapisano, da je varstvo invalidov posebnega družbenega pomena, kar se čedalje bolj uveljavlja tudi v praksi.

K. Pavli

Delo likovnikov Iskre

Skromna udeležba ni bila ovira, da smo se navzoči člani društva likovnikov ISKRE pogovorili o dosedanjem delu in se zmenili za nadaljnje naloge. Dosedanje delo smo ocenili za uspešno, čeravno bi z večjo aktivnostjo lahko dosegli več.

Okvirni program dela za leto 1978 je realen in smo za njegovo realizacijo. Predvidevamo do 8 razstav društev in do 5 razstav gostujočih društev. Predvidoma bomo

Po poteh pravic do najemnega stanovanja

V sklop programiranja in izvajanja socialne politike sodi tudi zadovoljevanje stanovanjskih potreb delavcev. V temeljnih organizacijah Elektromehanike v Kranju smo se pred poltretjim letom, ko je bil sprejet sedanji Samoupravni sporazum o urejanju stanovanjskih zadev, odločili za 4 oblike: najemna stanovanja, posojila za individualno gradnjo, pomoč pri nakupu stanovanja v etažno lastništvo in druge oblike pomoči (t. i. četrta oblika, ki zajema izjemne primere poleg prvih treh oblik). Po 1. 1975, ko so dobili stanovanje zadnji kupci po varčevalnih pogodbah iz let 1968 in 1969, je prevladujoča oblika dodeljevanje najemnih stanovanj.

V zadnjem letu je spet močno naraslo število prosilcev v kranjskih temeljnih organizacijah. Tako je od 367 prosilcev, kolikor jih je bilo ob koncu 1. 1975, njihovo število padlo na 317 ob koncu leta 1976 in spet naraslo na 431 ob koncu 1. 1977. Samo v 1. 1977 je zaprosilo za najemno stanovanje preko 140 delavcev. V točkovalni listi so bili prosilci iz metodoloških razlogov razporejeni v 4 delne liste: popolne družine, samohranilci, samci in zamenjava stanovanj. V točkovalnih listih za 1. 1976 je bilo zajetih 278 prosilcev, za 1. 1977 pa 326 prosilcev. Popolnih družin je bilo v posameznih letih 150 oz. 190, samohranilcev 29 oz. 46, samcev 50 oz. 54 in prosilcev za zamenjavo (pretežno za večje stanovanje) 49 oz. 36. Torej se je od 1. 1975 do 1976 v strukturi prosilcev najmočnejše povečala skupina popolnih družin in samohranilcev, samci so ostali približno na isti ravni, zmanjšalo pa se je število prosilcev za zamenjavo stanovanja.

Kako pa smo razdeljevali stanovanja? V 1. 1976 je bilo v Kranju razdeljenih 62 stanovanj, od tega 44 novih in 28 starejših. V 1. 1977 pa 33 stanovanj, od tega 13 novih in 20 starejših. Za 1. 1977 lahko rečemo, da se je zaradi težav v gradbeništvu pa tudi zaradi ne dovolj dobre organiziranosti stanovanjske gradnje v Kranju dograditev stanovanj zavlekla. Druga karakteristika je povezana z določeno prednostjo, ki jo je vsa leta imela enota za družbeno pomoč Samoupravne stanovanjske skupnosti Kranj pri razdeljevanju fonda zgrajenih stanovanj. Pri predzadnjem razpisu 1. 1975 za "solidarnostna stanovanja", ki so bila oda odobrena za mlade družine, samohranilce, družine z nizkimi OD, starejše občane in delovno nesposobne občane, je bilo namreč pozitivno rešenih toliko prosilcev, kolikor se je predvidevalo solidarnostnih sredstev za nakup solidarnostnih stanovanj v naslednjih dveh letih. Tretja karakteristika v 1. 1977 pa je bila neustrezna struktura zgrajenih stanovanj, tako da je primanjkovalo manjših stanovanj, večja stanovanja pa so ostajala neprodana.

Elektromehanika je dobila glavino stanovanj v Kranju po naročilu za 1. 1977 šele v začetku 1.

organizirali do tri razstave posameznih članov društva.

Vsak član kolektiva, ali njegovi ožji svojci, ki želijo sodelovati na društvenih razstavah v letu 1978, naj do 20. marca 1978 oddajo vsaj tri dela za izbor. Dela je treba oddati v Ljubljani na: Počitniška skupnost ISKRA in v Kranju na sindikat ISKRE. Dela morajo biti opremljena za razstavo. Slike z največ 1 m stranico, okvirjene in z obešanko, morajo imeti nalepko z nazivom in na hrbtni strani podatke o avtorju. Največja mera skulptur je 0,5 m, opremljene morajo biti z nalepko, z nazivom in podatki o avtorju.

Pregledni društveni razstavi v Ljubljani in Kranju bosta predvidoma v aprilu in maju.

Zmenili smo se, da pregledamo, da za leto 1979 v koledar ISKRE tiskajo dela članov našega društva, ki bi jih izbrala mentorja.

Predsednik društva likovnikov Iskra: Jože VOLARIČ

1978. V januarju letos je bilo razdeljeno 25 novih in 8 starejših stanovanj. Torej kar 33 stanovanj naenkrat. To je zahtevalo od strokovne službe veliko naporov, da je krog kandidatov v dveh stopnjah zreducirala od okrog 100 na 55, kolikor je bilo v vseh kombinacijah zajetih kandidatov. To je bilo nasploh prvič, da se je naenkrat v delovni organizaciji delilo toliko stanovanj.

V predlog je bilo vključenih 22 kandidatov več kot pa je bilo končno razdeljenih stanovanj. Treba je vedeti, da so bili v predlogu polnopravno zajeti prosilci za zamenjavo stanovanja, ki bi izpraznili starejša stanovanja in se je zanje iskala primerna kombinacija. Nadalje tisti prosilci, ki jih je dokončno dogovorjena udeležba druge delovne organizacije, kjer je zaposlen zakonec, potisnila v vrh točkovalne liste družin. Pri tem so bili upoštevani le tisti primeri, za katere je bil med letom že sprejet konkreten sklep. Treba je bilo upoštevati prosilce z začetnih mest točkovalne liste, vendar le tiste, za katere se je v kombinacijah videlo ustrezno stanovanje. Pri opredeljevanju ustreznosti stanovanja je služba upoštevala stanovanjske normative iz našega samoupravnega sporazuma o urejanju stanovanjskih zadev pa tudi vse želje prosilcev (nekateri so želeli le novo stanovanje, drugi le starejše ipd.) in socialno zdravstvene razmere. Pri pripravi predloga pa je bilo treba upoštevati tudi vse tiste prosilce, ki so po čl. 12 samoupravnega sporazuma izpolnjevali pogoje za t. i. intervencijsko reševanje.

Intervencijski način reševanja stanovanjskega problema pomeni dodelitev najemnega stanovanja neodvisno od delovne dobe in drugih pogojev iz našega samoupravnega sporazuma o urejanju stanovanjskih zadev in to v dveh primerih: kadar gre za delavce na delovnih mestih, za katere se zahteva posebno strokovno znanje in jih ni mogoče drugače pridobiti za delo v temeljni organizaciji in kadar gre za delavce z izredno težavnimi socialnimi in zdravstvenimi razmerami. V prvem primeru morata vodstvo temeljne organizacije in delovne organizacije dati podrobno utemeljitev, v drugem primeru pa je osnovni dokument podrobno poročilo naše socialne službe in pa vsi drugi dokumenti, s katerimi prosilec dokazuje take izredno težavne razmere (mnenje lečečega zdravnika oz. drugega strokovnega zdravstvenega organa, mnenje patronažne službe, šolskega psihologa, občinskega centra za socialno delo itd.).

Do letos je o razdeljevanju najemnih stanovanj odločal odbor za družbeni standard in varstvo pri delu delovne organizacije, čeprav

samoupravni sporazum daje to pristojnost odboru v temeljnih organizacijah. O tem je DS delovne organizacije v zadnjih dveh letih sprejel poseben "dogovor o združevanju sredstev SSP in njihovi porabi v delovni organizaciji" s katerimi so se temeljne organizacije v Kranju sporazumele, da "spričo neenakih pogojev oblikovanja sredstev SSP in približno enakih potreb združujejo vsa denarna sredstva SSP in porabijo po skupnem programu porabe" in da v ta sklop sodijo sredstva za stanovanjsko gradnjo. Zadnji predlog razdelitve stanovanj pa so ocenjevali tudi odbori temeljnih organizacij in zahtevali, da se nekaj dodatnih prosilcev uvrsti v predlog.

Končni rezultat sklepov odbora za družbeni standard in varstvo pri delu delovne organizacije iz letošnjega januarja je naslednji: stanovanje je dobilo 6 prosilcev iz liste zamenjav, izmed katerih je bil eden iz nizkega mesta v listi upoštevanih zaradi ugodne kombinacije, 19 iz liste družin, 6 iz liste samohranilcev in dva iz liste samcev. Razdeljeni sta bili dve novi trisobni stanovanji, štiri nova dvosobna s kabinom, 18 novih dvosobnih, ena nova garsonjera in 8 starejših stanovanj. Med dobitniki stanovanj je bilo 12 socialnih oz. zdravstvenih intervencijskih primerov in trije intervencijski primeri "strokovnjakov".

Vsi prosilci, ki jih je odbor obravnaval (prosilci, ki so bili v predlogu strokovne službe in tisti, ki so bili obravnavani po zahtevi temeljnih organizacij), so dobili obvestilo o sklepu. Torej tako tisti, ki jim je bilo dodeljeno najemno stanovanje kot tudi tisti, ki pri sprejemanju sklepov niso bili upoštevani oz. je bil sprejet negativen sklep. 7 prosilcev, ki pri tej razdelitvi niso bili upoštevani, je vložilo na DS temeljne organizacije zahtevek za varstvo pravic. Strokovna služba je za posamezne DS pripravila "stališče", "podrobno pojasnilo" za posamezne prosilce, pregled doslej razdeljenih stanovanj iz kvote za 1. 1977 ter primerjavo deležev stanovanjske kvadrature iz kvote 1. 1977 glede na stanovanjska sredstva po temeljnih organizacijah.

Za delavce, ki so vložili zahtevek za varstvo pravic in bo DS temeljne organizacije meniti, da postopek pri dodeljevanju najemnih stanovanj ni bil pravilen oz. da so upravičeni do stanovanja, bo smotno sprejeti sklep o dodelitvi najemnega stanovanja v okviru že nerazdeljene kvote stanovanj za 1. 1977 (ki bodo vseljiva v aprilu oz. maju letos) ali iz kvote iz 1. 1978, iz katere bodo stanovanja vseljiva do julija 1978 dalje.

P.P.

PREJELI SMO

Graja izkrivlja resnico

V glasilu ZP Iskra št. 7 z dne 18. 2. 1978 na strani 5 pod naslovom — Razširitev TOZD TEL — je dopisnik Alojz Jug zapisal: „Pri tem pa velja omeniti, da združevanje sredstev, ki ga je izvajalo Investicijsko področje v DO Iskra Elektromehanika, ni bilo uspešno. Zato so v TOZD TEL sami izvedli akcijo za pridobitev sredstev.“

Ta javna graja izkrivlja resnico o angažiranosti investicijskega področja, zato zahtevam, da v prihodnji številki Iskre to pismo objavite v celoti.

V okviru investicijskega področja sem sam angažiran za akcijo združevanja sredstev, vsi ostali sodelavci so pa zadolženi z drugimi nalogami.

Združevanje sredstev za investicije po naših načelih je novost, v katero se vsi šele uvajamo. Kadar so merila za združevanje enostavna in je interes enoten, je združevanje izvedeno hitro, v nasprotnem slučaju pa nastajajo težave.

Zaradi razgovora o združevanju sredstev za investicije je bil v oktobru sklican sestanek vseh direktorjev TOZD Elektromehanike s tem, da so bili vsi že predhodno seznanjeni z nekaterimi variantami združevanja sredstev.

Na sestanku smo obravnavali splošna načela ter konkretno združevanje sredstev za kotlarno in Blejsko Dobravo. Sporazuma o konkretnem združevanju nismo dosegli, izoblikovala se je pa varianta, po kateri naj za kotlarno združujejo sredstva koristniki, za Blejsko Dobravo pa panoga telefonije. Razgovori na sestanku so razjasnili nekatere dileme. Kmalu po tem sestanku je TOZD TEL začela akcijo za nabiranje sredstev in jih zbrala pri TOZD: ATC, TEA, MSO, Vzdrževanje, SP, Orodjarna, Merilne naprave, ERO, Števec, Stikala, Mehanizmi, Horjul, TEN in Vega. Sam sem bil informiran o tej akciji. Nobene akcije nisem vodil vzporedno, ki bi se lahko ocenjevala, da ni bila uspešna. Menim, da je izjava o investicijskem področju v tem članku tendenciozna. Dejanska dogajanja okrog problema združevanja sredstev piscu sploh niso znana.

Današnji čas od nas zahteva mnogo sodelovanja in sporazumevanja, mi pa se radi postavljamo v vlogo sodnika in prehitro strog obsojamo. To pa ni prispevek k sodelovanju.

S tovariškimi pozdravi!

Za investicijsko področje:
Stefan Sušnik, dipl. ing.

OBVESTILO

V okviru mednarodnega dneva invalidov organizira aktiv invalidov Elektromehanike enodnevni izlet v Strunjan, v soboto dne 18. 3. 1978, z odhodom ob 6. uri, izpred hotela "Creina".

Program izleta:

— Po prihodu v Strunjan je predvideno kopanje od 9. do 13. ure, v pokritem bazenu doma invalidov in borcev
— Ob 13. uri kosilo v prostorih doma

— Po kosilu povratek preko Buj (z ogledom Motovuna), Buzeta z prihodom v Kranj ob 20. uri.

Cena enodnevnega izleta za člane aktiva invalidov je 100.-, v slučaju prostih mest za ostale člane kolektiva 150.-.

Prijave sprejemajo do zasedbe avtobusa na naslednjih telefonskih številkah: 3280 Logar, 1253 Strupi, 2718 Pavli in za ATC na Laborah 2698 Avbelj.

Prebrali smo za vas

Jože Vidic je vsekakor pri nas eden izmed tistih svojevrstnih partizanskih kronistov in zbiralcev gradiv, čigar knjige vzbujajo ne malo pozornosti tako širokega kroga bralstva kot tudi tistih, ki jih še posebej zanima zgodovina našega narodnoosvobodilnega boja.

Pred nami je zdaj že njegovo četrto tovrstno delo pod naslovom „Sedem krst za Ronkarjevo družino“, ki bo, kot vse kaže, prav tako dobro in hvaležno sprejeto kot so bila njegova dosedanja tri dela „Beg z morišča“, „Zločin pri Lenartu“ in „Po sledovih črne roke“, dela, ki jih danes sploh ni več moč dobiti na knjižnem trgu.

V čem je torej skrivnost uspeha Vidičevega pisanja? Predvsem v tem, da si za svojo obdelavo izbira manj znane ali pa celo nepojasnjene dogodke iz NOB, ki jih skuša osvetliti in razkriti bodisi z uporabo zgodovinskega gradiva, bodisi z zapisovanjem pričevanj in spominov akterjev, ki so bili direktno ali indirektno povezani z omenjenim dogodkom. Tako prihaja v njegovem pisanju do srečne združbe zgodovinskih dejstev s pričevanji akterjev, kar daje njegovemu delu čar osebne prizadetosti in živosti, čeprav so včasih morda kaka pričevanja živih prič dvoumna, nejasna in tudi pomanjkljiva. Vendar je tudi tako vsekakor bolje, saj se imamo morda prav Vidiču zahvaliti, da nam je ohranil v svojem pisanju vrsto živih in pretresljivih zgodovinskih pričevanj udeležencev NOB, ki bi zagotovo z njimi utonili v pozabo, če bi jih tako vestni kronist kot je naš avtor ne zabeležil in tako ohranil kot dragoceno gradivo za sintetično, zgodovinsko podobo našega boja.

Tudi v svoji najnovejši knjigi je Vidic zvest svojemu dosedanjemu načinu dela in pisanja in ran je v tej osvetliti in opisati štiri zanimiva poglavja našega NOB. Tako nam uvodni, najdaljši prispevek v knjigi, obsegajo skoraj štiristo strani, pripoveduje pod naslovom „Utrinki iz življenja gorenjskih vosovcev, obveščevalcev in vedevečevcev“ doslej iz razumljivih razlogov tudi manj publicirano poglavje o boju naše obveščevalne službe z nemškimi gestapom v trdih pogojih in razmerah na Gorenjskem med nemško okupacijo, kjer je dobro izkoristil tako pričevanja številnih nekdanjih obveščevalcev kot tudi najrazličnejše arhive, iz katerih je precej gradiva prav v tej knjigi objavljenega prvič.

Drugo poglavje knjige je posvečeno tragediji v partizanski bolnišnici pri Komendi, kjer je avtor skušal ugotoviti krivce za izjavo in uničenje te bolnišnice, hkrati pa nam je prikazal tudi zanimivo poglavje iz partizanske sanitete. Poglavje pod naslovom „Sedem krst za Ronkarjevo družino“, po katerem nosi knjiga tudi svoj naslov, je pretresljivo, tragično pričevanje o nasilni smrti Ronkarjevih, medtem ko je zadnje poglavje posvečeno tudi doslej manj raziskani in razsvetljenemu problemu raztrgancev.

Nobenega dvoma ni, da bo tudi najnovejšo Vidičevo delo naletelo na širok odziv in odmev, saj je v njem nagnetenih toliko usod in pretresljivih tragedij tako posameznikov kot družin, da je kaj težko izluščiti najpomembnejše, kajti za našega avtorja je pomembno vse, pa naj sodi v krajevno kroniko ali veliko zgodovino. In tako je tudi prav.

Vidičevo knjigo je izdala založba Borec v Ljubljani v opremi Matjaža Vipotnika s številnimi in bogatimi fotografskim in dokumentarnim gradivom.

D. Ž.

Z občnega zbora PD Iskra

V menzi v naši stolpnici so se 2. marca popoldne sešli ljubitelji planin, člani PD Iskra, na svoj redni letni občni zbor.

Po uvodnih formalnostih je dosedANJI predsednik PD Iskra Štefan Dolhar obširno poročal o delu društva, o izvedenih izletih, gibanju števila članov in drugem v preteklem letu.

Za njim je o delu in programu mladinske sekcije PD Iskra — „Plezavček“ poročal njen vodja Igor Vlepič.

V odsotnosti planincev iz Šentjerneja je spregovoril o obnovi doma na Polomu

Janez Šilc. Povedal je, da je dom trenutno dograjen do III. faze, pri čemer so potrebna za dograditev še precejšnja sredstva. Tu bi bila potrebna pomoč vseh zaposlenih v Iskri.

Občni zbor je nato pozdravil predstavnik PD Rašica, ki je povabil člane PD Iskra k sodelovanju in udeležbi na njihovem občnem zboru, kot tudi na njihovem planinskem taboru. Opomnil je tudi na proslavo ob obletnici prvega vzpona na Triglav. Občni zbor sta nato pozdravila tudi predstavnika PD PTT Ljubljana in planinske

sekcije Elektromehanike. Slednji je poudaril, naj bi še poglobili sodelovanje članov PD Iskra in kranjske sekcije, zlasti pri številnih planinskih izletih.

Prisotnih 77 članov PD Iskra je nato izvolilo nov upravni odbor, v katerem so: Franc Bratkovič, Marjan Šantelj, Breda Jančar, Marinka Femec, Ljuzka Kogoj, Tilka Podgoršek, Štefan Dolhar, Marjan Novak, Janez Šilc, Vili Tekavec, Anton Štrucelj, Dušan Lampič, Milan Železnik, Drago Cenčič, Marko Muren, Igor Vlepič, Lado Drobež in Irena Mahne. Za novega predsednika PD Iskra je bil izvoljen Janez Šilc, v nadzorni odbor pa Zvone Snoj — predsednik in člana Dolfi Divjak in Marjeta Podlesnik.

Vili Tekavec je nato podal koledar izletov PD Iskra v letu 1978, novo izvoljeni predsednik Janez Šilc pa je poudaril, da je ta program nujno treba izpopolniti s poglobitvijo stikov z ZTK in meddruštvenim odborom ter poskrbeti za številno udeležbo Iskrašev 26. 8. na proslavi obletnice prvega vzpona na Triglav. Za zaključek rednega letnega občnega zbora je sledilo zanimivo predavanje znanega alpinista Toneta Sazonovega pod naslovom „Trisul in domače gore“, ki ga je spremljal dovršen film.

—C—

Veleslalom TOZD AET

V smučarskem središču Livek nad Kobaridom je bil 17. februarja drugi tradicionalni veleslalom smučarjev TOZD AET Tolmin, na katerem je nastopilo skupno 37 smučark in smučarjev tega kolektiva, razdeljenih v starostne razrede. Zanimivo je, da je v tekmovalstvu sodelovalo tudi pet takšnih, ki so začeli smučati šele v letošnji zimski sezoni. Tekmovanje so vodili člani SK Matajur iz Tolmina, s katerim smučarska sekcija v TOZD AET tesno sodeluje.

V veleslalomu so bili doseženi naslednji rezultati: ženske: 1. Rutar 38,0, 2. Škoberne 38,1, 3. Perdih 45,5; moški C razred: 1. Škoberne 28,8, 2. Rutar 41,5, 3. Kavčič 54,9, 4. Božič; moški B razred: 1. Vogrinčič 44,3, 2. Šafhalter 44,8, 3. Uršič 50,3, 4. Pervanje T., 5. Kranjc, 6. Rejec, 7. Lesjak, odstopil Klobučar; moški A razred: 1. Kavs 44,4, 2. Rovšček 45,5, 3. Mlekuž 47,1, 4. Bukudur, 5. Cuder, 6. Kavs I., 7. Hvala, 8. Benedejčič, 9. Kragelj, 10. Konavec, 11. Janež, 12. Leban, odstopili: Kavčič A., Cuder Z. Beridan, Škočir, Podgornik; začetniki: 1. Kenda 14,5, 2. Leban 15,6, 3. Zorjan 15,7, 4. Klemenčič, 5. Božič Ivana; za pokal AET: 1. Vogrinčič 44,3, 2. Kavs Ž. 44,4, 3. Šafhalter 44,8, 4. Rovšček, 5. Mlekuž, 6. Bukudur, 7. Cuder, 8.-9. Uršič in Kavs I., 10. Pervanje T.

A. Zorjan

LETNI OBČNI ZBOR PLANINSKE SEKCIJE ELEKTROMEHANIKE

Planinska sekcija Elektromehanike Kranj sklicuje v četrtek, 16. marca 1978 redni letni občni zbor.

Dnevni red:

1. otvoritev in izvolitev organov zbora
2. poročila o delu v preteklem letu
3. razprava o poročilih
4. program dela za leto 1978
5. zaključek s predvajanjem diapozitivov.

Vabljeni!

ŠTIPENDISTI!

Planinska sekcija bo pripravila skrajšano planinsko šolo. Prvo predavanje bo imel Tone Sazonov na temo: Osnove planinstva in planinska oprema. Predavanje bo v torek, 21. marca 1978 ob 18. uri v Klubu na Vegovi 4 (Elektrotehnična šola — kletni prostor). Vabljeni vsi štipendisti in tudi vsi ostali, ki se zanimajo za planinstvo! Naslednjič bomo objavili celoten program predavanj!

SMUČARSKO PRVENSTVO TOVARNE MEHANIZMOV

Na smučarski progi v Kamni gorici so se v soboto, 11. februarja 1978, pomerili smučarji tovarne MEHANIZMOV za naslov najboljšega smučarja.

Ta dan je snežilo že od samega jutra kot za stavo. Večkrat je zazvonil telefon, ker so posamezniki — tekmovalci spraševali, če bo tekmovalstvo spričo takšnega vremena? (Verjetno bi v takem vremenu odpadlo celo tekmovalstvo v okviru FIS). Odgovor vsakemu je bil kratek in jase — tekmovalstvo bo, pa čeprav . . .

Razumljivo, saj je v Mehanizmih poleg odbojke, smučanje najbolj priljubljena športna panoga in imajo vrsto odličnih tekmovalcev.

Strogi sodniški zbor.

Letošnje tekmovalstvo v veleslalomu je organizirala sindikalna organizacija TOZD Mehanizmi.

Tekmovalstvo je bilo vzorno pripravljeno in kljub izredno slabim vremenskim pogojem odlično izvedeno. Sproti so močne padavine snega pokvarile skrbno pripravljeno progo. Seveda je tako stanje terjalo od tekmovalcev tudi mnogo večje napore in znanje.

RAZPIS II. PRVENSTVA ISKRE V PLOVANJU

Komisija za šport pri Konferenci osnovnih organizacij Sindikata razpisuje II. prvenstvo Iskre v plavanju, ki bo 20. aprila 1978 v zimskem bazenu v Savskem logu ob 16. uri.

Tekmovalci se lahko prijavijo v naslednje tekmovalne razrede: **ŽENSKE: A do starosti 25 let** (rojene 1953 in mlajše)

- 25 m cravl
- 25 m prsno
- 25 m hrbtno

B do starosti 35 let (rojene 1952 — 1943)

- 25 m cravl
- 25 m prsno
- 25 m hrbtno

C do starosti 45 let (rojene 1942 — 1933)

- 25 m cravl
- 25 m prsno

D nad 45 let (rojene 1932 in starejše)

- 25 m prosto

štafeta 3 x 25 m (letnice proste)

moški:

A do starosti 25 let (rojeni 1953 in mlajši)

- 50 m cravl
- 50 m prsno
- 50 m hrbtno

B do starosti 35 let (rojeni 1952 — 1943)

- 25 m cravl
- 25 m prsno
- 25 m hrbtno

C do starosti 45 let (rojeni 1942 — 1933)

- 25 m cravl
- 25 m prsno

D nad 45 let (rojeni 1932 in starejši)

- 25 m prosto

štafeta 4 x 25 m (letnica prosta)

Posamezni tekmovalci, ali tekmovalka lahko starta (nastopi) le v dveh disciplinah svoje kategorije in enkrat v štafeti.

Točkuje se po sistemu: zadnje uvrščeni tekmovalci prejme 5 točk, predzadnji 6 in vsak naslednji eno točko več. Tretje uvrščeni dobi 2 točki več kot četrtovrščeni, drugi 3 točke več od tretjevrščene in prvoplasirani prejme 4 točke več od drugouvrščenega.

Zmaga tista ekipa, ki zbere največje število točk, torej je poudarek na množičnosti.

Najboljša ekipa prejme pokal, prvaki disciplin pa diplome.

Tekmuje se po pravilniku PZJ.

Prijave sprejemata **do 13. aprila 1978** Rajko KOŽAR tel. 2952 in Jože MARINČEK, tel. 2967. Prijave naj vsebujejo rojstne podatke in disciplino, v kateri tekmovalci namerava tekmovali.

ORGANIZIRANO NA SEJEM V HANNOVER

Počitniška skupnost Iskra vam posreduje (in svetuje) program potovanja na Hanoverski sejem, ki ga je pripravil Ljubljanski Putnik v dveh variantah.

Po prvi varianti je datum odhoda 14. april ob 15.15 uri s Trga osvoboditve na Brnik. Vzlet posebnega letala IAA ob 17. uri. Drugi dan boste cel prebili na sejmišču, tako tudi pretežni del tretjega dne, ko se ob 17. uri odpeljete z avtobusom na letališče, odkoder poleti letalo ob 19. uri proti Ljubljani.

Po drugi varianti pa bo odhod 20. in vrnitev 22. aprila. Iz Ljubljane se odpeljete ob 5.15 uri z avtobusom na Brnik, vzlet letala bo ob 7. uri. Po pristanku v Hannoveru (let traja okrog 1,5 ure) prevoz na sejmišče. Drugi in tretji dan sta predvidena za ogled sejma. Zvečer ob 18. uri tretjega dne se odpeljete na letališče in z letalom ob 20.15 uri v Ljubljano.

V ceni 3.650,00 din za prvo in 3.750,00 din za drugo varianto, je zajet prevoz z letalom, avtobusni prevozi ob programu, vstopnina na sejem in nastanitev v privatnih sobah z zajtrkom.

Pismene prijave, oz. naročilnice sprejemamo do 24. 3. 1978 na naš naslov Počitniška skupnost Iskra, Ljubljana, Ilirska 27, tel.: 325-587, 325-589.

Točno ob 15.30 se je na prizorišču zbralo 27 tekmovalcev vseh jakostnih razredov. Največ tekmovalcev, torej najhujša konkurenca, je bilo v razredu članov v starosti od 25—34 let. Izmed vseh nastopajočih je bil najhitrejši Drago Terlikar.

Razglasitev rezultatov je bila v posebni sobi, dobro znane gostilne „ALENČ“. Pred samim uradnim delom je predsednik IO OOS Boris Poljšak v svojem nagovoru lepo pozdravil vse tekmovalce in sodniški zbor.

Zmagovalci v posameznih tekmovalnih razredih.

TEHNIČNI REZULTATI:

članice nad 30 let: 1. Darinka Bohinc0,42:44, 2. Zala Brajnik 01,31:81, 3. Urška Pangerc 01,44:74; članice do 30 let: 1. Meta Turnšek 0,42:52, 2. Ljubica Gomzi 01,22:23, 3. Breda Rozman01,29:86, Irena Kladnik — odstopila; člani nad 35 let: 1. Damijan Hafner 0,35:58, 2. Anton Pogačnik 0,41:86, 3. Jože Udir 0,49:73; člani od 25—35 let: 1. Tomo Toman 0,35:61, 2. Jože Vukelj 0,36:01, 3. Brane Bertoncely 0,37:36, 4. Stane Vidic, 5. Rajko Rozman, 6. Boris Poljšak, 7. Franci Pogačnik, 8. Anton Šolar, 9. Franc Šolar, Petrač Janez in Anton Šolar — odstopila; člani do 25 let: 1. Drago Terlikar 0,32:78, 2. Florijan Resman 0,34:80, 3. Boris Šolar 0,35:83, 4. Blaž Fister, 5. Jože Šlibar. Cvetko Hajdarovič odstopil.

Janez Debelak

Na mednarodno razstavo elektronskih sestavnih delov v Parizu

SAP Ljubljana v sodelovanju s SSED — Zveznim strokovnim odborom za sestavne dele in materiale pri Jugoslovanskem komiteju za ETAN v Ljubljani pripravlja

program ekskurzije na mednarodno razstavo elektronskih sestavnih delov v

PARIZU

v času od 5. 4. — 7. 4. 1978

1. dan: sredo 5. 4. 1978

Odhod avtobusa ob 5.00 uri izpred poslovalnice SAP — Cigaletova ulica. Transfer do letališča Brnik. Vzlet letala proti Parizu ob 7.00 uri. Pristanek na letališču Orly — Pariz ob 7.45 po lokalnem času. Transfer do hotela. Nastanitev. Nato nadaljevanje vožnje do razstavišča. Povratek v hotel individualno. Večerja in nočitev.

2. dan: četrtek 6. 4. 1978

Po zajtrku odhod na razstavo z metrojem ali mestnim avtobusom. Celodnevni ogled razstave. Večerja. Po večerji krožna vožnja po zanimivih ulicah Pariza. Nočitev.

3. dan: petek 7. 4. 1978

Zajtrk in celodnevni ogled razstave. Ob 18.00 uri odhod izpred hotela in transfer na letališče Orly. Vzlet letala ob 20.30 po lokalnem času, s prihodom v Ljubljano — Brnik ob 22.15. Transfer v Ljubljano.

Cena potovanja za osebo je din 3.950,-

in vključuje:

- letalski prevoz na relaciji Ljubljana—Pariz—Ljubljana
- transferje v Ljubljani in Parizu
- večerno krožno vožnjo
- vstopnino in katalog
- carnet za prevoz s podzemsko železnico
- gostinske storitve (2 hladna obroka v letalu + 2 polpensiona v hotelu B kat., wc in tuš, doplačilo za enoposteljno sobo 200,- din)
- strokovno vodstvo, vodstvo na poti in stroške organizacije.

Pripomba: Glede na splošen porast cen, posebej pa še zaradi povečanja cen uslug letalskega prevoza, smo morali lanskoletno ceno din 3.400,- povišati na 3.950,- din.

PRIJAVE za potovanje se zaključijo 14. marca 1978.

KER MORAMO PRAVOČASNO SPOROČITI TOČNO ŠTEVILO PRIJAVLJENCEV KOMITEJU RAZSTAVIŠČA IN HOTELOM, VAS VLJUDNO PROSIMO ZA PRAVOČASNO PRIJAVO. S TEM NAM BOSTE OLAJŠALI DELO IN PRIPOMOGLI, DA BO POTOVANJE POTEKALO V VAŠE ZADOVOLJSTVO.

Prijave sprejemajo poslovalnice SAP v: Ljubljani, Titova 38, tel.: 315—342, 313—902, 317—931, telex 31221 Zagrebu, A. Butorac 21, tel.: 411—659, telex 21884 Beogradu, Dj. Vašingtona 8, tel.: 344—942, telex 11354

Ostali udeleženci potovanja (soproge udeležencev in turisti) imajo na programu v četrtek dopoldan ogled mesta, popoldan ogled muzeja Louvre. V petek dopoldan proti doplačilu din 150,- (najmanj 25 udeležencev) izlet v Versailles.

SPOMLADANSKI SEJEM V LEIPZIGU

Ljubljanski Generalturist v dogovoru s Počitniško skupnostjo Iskra, organizira ogled sejma v Leipzigu. Na pot se gre 12. marca ob 11,35 uri z letalom iz Ljubljane preko Frankfurtu v Zah. Berlin in od tam z avtobusom do Leipziga.

Dva dni boste preživeli v Leipzigu in čas porabili za obisk sejma. 15. marca je programiran povratek po isti poti Leipzig—Zah. Berlin—Frankfurt—Ljubljana, s pristankom letala na Brniku ob 19,15 uri.

Cena potovanja je 3.450,00 din (dvo-posteljne sobe) in 3.650,00 din (enoposteljne sobe).

V ceni je všteto: prevoz z letalom, prevoz iz Zah. Berlina v Leipzig in nazaj, polpenzion v eno ali dvo-posteljnih sobah v Študentskem domu in vodstvo potovanja.

Podrobni program in vse ostale informacije pri Počitniški skupnosti Iskra, Ilirska 27, Ljubljana, tel.: 325-587, 325-589.

POČITNIŠKA SKUPNOST ISKRA